

Raseborgs stad
Koncernförvaltning
13.6.2022_1

BO BRA I RASEBORG

Bostadspolitiskt program för åren 2022–2025

Stadsstyrelsen 13.6.2022

Godkännande
§
datum

Innehåll

1.	Inledning.....	4
1.1.	Det bostadspolitiska programmets roll.....	5
2.	Statistik och bakgrundsfakta.....	10
2.1.	Befolkning.....	10
2.1.1.	Befolkningsmängd och befolkningsprognos.....	10
2.1.2.	Befolkningen enligt ålder och kön.....	12
2.1.3.	Befolkningsfördelningen efter område.....	14
2.1.4.	Migration.....	15
2.1.5.	Demografisk och ekonomisk försörjningskvot.....	15
2.1.6.	Andelen personer med utländsk bakgrund av befolkningen.....	16
2.1.7.	Arbete utanför staden.....	16
2.2.	Arbetsplatser.....	17
3.	Boende i Raseborg idag och i framtiden.....	18
3.1.	Boende i Raseborg.....	19
3.1.1.	Antalet bostadshushåll.....	19
3.1.2.	Bostadshushållen enligt hustyp.....	19
3.1.3.	Markanskaffning och tomtproduktion.....	19
3.1.4.	Finansiering av byggande.....	21
3.1.5.	Boenderymlighet.....	21
3.1.6.	Stadens bostadsbestånd.....	21
3.1.7.	Fritidsbostäder.....	22
3.2.	Boende för specialgrupper.....	22
3.2.1.	Äldres boende.....	23
3.2.2.	Boende för personer med funktionsnedsättning och personer med utvecklingsstörning.....	25
3.2.3.	Boende för rehabiliteringsklienter inom mental- och missbrukarvården.....	26
3.2.4.	Andra specialgrupper inom boende.....	27
3.2.5.	Specialgruppernas behov i framtiden.....	27
3.3.	Invånarenkät.....	28
4.	Det bostadspolitiska programmets åtgärder för åren 2021 - 2022.....	29
4.1.	Bostadspolitiska målsättningar.....	29

4.2. Åtgärder.....	32
5. Uppföljning.....	34
Källor.....	35
Bilaga.....	36

1. Inledning

Raseborgs stads bostadspolitiska program spelar en central roll i förverkligandet av stadens strategi. Det är en lagstadgad uppgift för kommunen att upprätthålla och utveckla en fungerande bostadsservice för sina invånare. Tillgången till ett mångsidigt, attraktivt och förmånligt bostadsutbud ökar stadens attraktionskraft och skapar förutsättningar även för näringslivsutvecklingen. En fungerande bostadspolitik har även betydelse för strävandena i att balansera stadens ekonomi. Raseborgs stads målsättning är att för alla invånare kunna erbjuda möjligheter till en välfungerande och trivsam boendeform, i alla livssituationer.

Boendetrender och människors boendepreferenser är bundna till den tid vi lever i. Staden bör lyssna på de behov som finns och förmå reagera på förändringar i människors önskemål beträffande deras boende. I utarbetandet av stadens bostadspolitiska program har invånare hörts genom en invånarenkät. Äldrerådet, rådet för personer med funktionsnedsättning, ungdomsfullmäktige, fullmäktigegrupperna, företag samt Raseborgs hyresbostäder Ab har gett sitt utlåtande om planen. En barnkonsekvensanalys har också gjorts. Beredningen av programmet har förverkligats tvärssektoriellt under översyn av en styrgrupp med en bred politisk sammansättning.

Statens bostadspolitik

Den statliga bostadspolitikens mål och dess finansieringsverktyg har stor betydelse för kommunerna. Under 2020 har ett utvecklingsprogram beretts för bostadspolitikerna för åren 2021–2028. Bostadspolitikerna berör hela samhället och inverkar i hög grad på hur samhället utvecklas. Målet med det åttaåriga programmet är att göra statens bostadspolitik mer långsiktig och målinriktad när de stora riktlinjerna för boendet fastställs i brett samarbete och för en period som sträcker sig över flera regeringsperioder. I utvecklingsprogrammet kommer det att fastställas mål för utvecklingen av bostadspolitikerna och åtgärder som ska leda till att målen nås. Till de frågor som behandlas hör t.ex.

- boendekostnader
- bostadsproduktionens volym och stödjande av bostadsproduktionen
- polariseringen på bostadsmarknaden

I statsminister Marins regeringsprogram lyfts bostadspolitikerna upp med följande målsättningar:

- ett klimatneutralt samhälle och bättre kvalitet på byggandet
- stödjande av en hållbar stadsutveckling och utökande av bostadsbyggandet i växande stadsregioner
- avskaffande av bostadslösheten på två valperioder

Ett viktigt instrument i verkställandet av statens mål inom bostadspolitikerna är Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA.

Det bostadspolitiska programmet har utarbetats av den kommitté som stadsstyrelsen utnämnde och som stadsdirektören genom ett tjänsteinnehavarbeslut kompletterade med tjänstemän. Kommitténs sammansättning: Sven Holmberg (ordförande), Kati Sointukangas, Kerstin Ilander, Miikka Soivio (t.o.m. 11.11.2019), Kimmo Koivunen, Petra Baarman, Roger Hafström (fr.o.m. 2.12.2019), stadsplaneringsarkitekt Simon Store (t.o.m. våren 2020), byggnadsinspektör Fredrik Wasström och äldreservicechef Kirsi Ala-Jaakkola (sekreterare). Dessutom har social- och hälsovårdssektorns kvalitetskoordinator Sannariikka Grönfors, socialservicechef Mikaela Heinonen-Lindholm, tekniska direktören Jan Gröndahl, ledande planläggningsingenjör Niclas Skog samt mätningsschef Roger bidragit till innehållet av programmet.

- 1) Stadens centrum utvecklas och befintlig bebyggelse kompletteras. Vid planering av nya bostadsområden beaktas invånarnas möjlighet att röra sig till fots, med cykel och med kollektivtrafik både till service och arbetsplatsen, skolor och daghem.
- 2) Principer för klimatvänlig by och glesbygd läggs upp, så kallade ekobyar främjas.
- 3) Vid planering av nybyggen kan man med de val som görs påverka den kommande fastighetens energihushållning och driftskostnader.

Det kan noteras att vid tidpunkten (2021) då energi- och klimatprogrammet senast uppdaterades hade inte kol-dioxidbalansen som helhet behandlats. I genomförandet av klimatmålen i stadens strategi borde även kolbindningen beaktas det vill säga åstadkommande av nya och bevarande av befintliga kolsänkor. Detta kan ske exempelvis genom att främja byggandet av byggnader i massiva träkonstruktioner.

Välfärdsplan- och berättelse

Arbete som främjar välfärd och hälsa i kommunerna, dvs. HYTE-arbetet, regleras genom flera lagar. Sådana är hälso- och sjukvårdslagen, socialvårdslagen, lagen om kommun- och servicestrukturreformen, alkohollagen, lagen om ordnande av förebyggande rusmedelsarbete, lagstiftningen i fråga om miljöhälsa, tobakslagen och arbetarskyddslagen. (SHM)

Välfärdsberättelsen och välfärdsplanen utarbetas sektorövergripande och används i kommunen som stöd för allt beslutsfattande. De samlade uppgifterna är offentliga, vilket innebär att också kommuninvånarna har tillgång till dem. Av de lokala välfärdsberättelserna utarbetas en regional välfärdsberättelse som utnyttjas i de kommande landskapen och social- och hälsovårdsområdena. I en situation där mycket håller på att förändras ansvarar kommunerna för det egentliga HYTE-arbetet: i framtiden utvecklar kommunerna livsmiljön och främjar livskraften, den lokala identiteten och demokratin samt kunnandet och kulturen. (Kommunförbundet)

Inom social- och hälsovården i Västra Nyland utarbetas en regional välfärdsplan och välfärdsberättelse som omfattar social- och hälsovården i kommunerna i området (Hangö, Ingå, Esbo, Högfors, Grankulla, Kyrkslätt, Lojo, Raseborg, Sjundeå och Vichtis). Beredningen av planen inleddes år 2021 inom HYTE-projektet i Västra Nylands social- och hälsovårdsprogram, i vilket alla kommuner inom välfärdsområdet har deltagit. Syftet med den regionala planen är att svara mot kommunernas behov av ledning genom information inom social- och hälsovården. Inom projektet bereds dessutom HYTE-samarbetsstrukturer för social- och hälsovården i Västra Nyland, kommunerna i området samt enheten för primärvård vid HUS. Kommunerna ska också i fortsättningen utarbeta egna tvärsektoriella välfärdsberättelser och planer där man i fråga om social- och hälsovården hänvisar till den regionala välfärdsplanen och välfärdsberättelsen. (Grönfors)

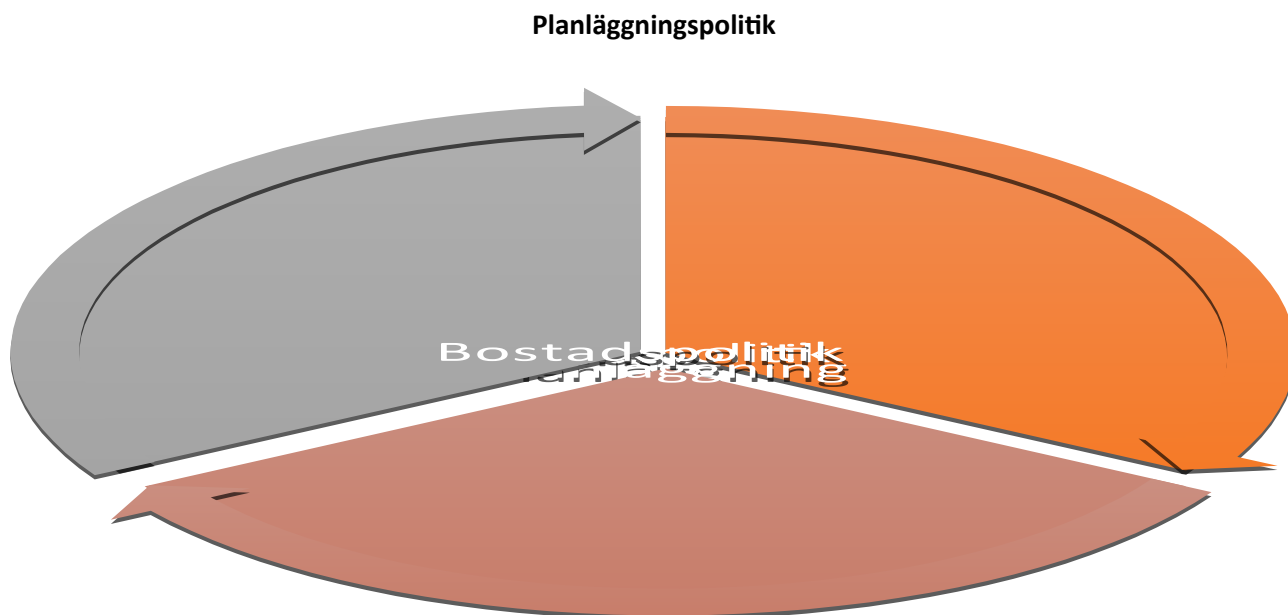
Välfärdsberättelsen utarbetas elektroniskt (SHVK) och den består av tre delar:

1. Välfärdsberättelse
 - Välfärdsberättelsen behandlar utvecklingen av befolkningens välfärd under föregående fullmäktigeperiod. I denna del samlas statistikuppgifter för de gångna åren in per jämförelsekommun för följande indikatorer: ekonomi och livskraft; barn, ungdomar och familjer; unga och unga vuxna; personer i arbetsför ålder; äldre personer samt alla åldersgrupper. Statistikuppgifter plockas ur nationella källor, men man kan också utnyttja lokala uppgifter (t.ex. kommuninvånarenkäter).
 - På basis av de uppgifter som fås från indikatorerna bedöms prioriteringarna, målen och åtgärderna i HYTE-arbetet under den föregående fullmäktigeperioden.

- På basis av ovanstående antecknas slutsatser och åtgärdsförslag i fråga om HYTE-arbetet under den gångna fullmäktigeperioden.
2. Vårdsplan
 - Vårdsplanen gäller följande fullmäktigeperiod.
 - Genom planen öppnas först prioriteringarna och riktlinjerna i kommunstrategin.
 - Efter detta listas de separata programmen och planerna för främjande av välbefinnandet.
 - Den egentliga vårdsplanen utarbetas utifrån uppgifterna ovan. Tyngdpunkter för vårdsplanen väljs. Tyngdpunkterna omfattar mål, åtgärder och ansvariga aktörer samt resurser och utvärderingsmål. Denna del bör uppdateras årligen t.ex. i samband med budgeten, varvid närmare mål fastställs och genomförandet av åtgärderna bedöms.
 3. Fullmäktigebehandling
 - i det sista skedet behandlas den elektroniska vårdsberättelsen i kommunfullmäktige.

Nationellt sporrar HYTE-arbetet med hjälp av en HYTE-koefficient. Detta innebär att storleken på statsandelens för kommunal finansiering bestäms delvis i enlighet med det HYTE-arbete som kommunerna utfört. Syftet med den här "moroten" är att säkerställa kommunernas aktiva arbete för främjande av invånarnas välfärd och hälsa också efter social- och hälsovårdsreformen. Ibruktageandet av HYTE-koefficienten är beroende av tidtabellen för social- och hälsovårdsreformen och är därför ännu i planeringsskedet. (THL)

Generalplan och markpolitiskt program

Figur 2 Planläggningspolitik,

Raseborgs stad saknar i dagsläget generalplaner med rättsverkningskraft inom centrumområden. Staden har godkända delgeneralplaner särskilt på landsbygdsområden och i skärgården. En delgeneralplan i området mellan Langansböle och Läpp har godkänts av fullmäktige under 2019. Beslutet har inte vunnit laga kraft. Eftersom det inte finns generalplaner med rättsverkningskraft i centrum styrs planläggningen av landskapsplanerna.

Staden har ett markpolitiskt program sedan 2015 som uppdaterats under 2018 och 2020. Det markpolitiska programmet är ett strategiskt dokument, som syftar till att skapa riktlinjer för planering och genomförande av stadens markanvändning på lång sikt.

Trafiksäkerhetsplan

Raseborgs stads trafiksäkerhetsplan blev färdig 2020. Trafiksäkerheten är en viktig och konkret fråga i vår vardag och hänför sig till upplevelsen av en smidig vardag och trivseln i vår stad. Trafiksäkerhetsplanen är en långsiktig åtgärdsplan, som förverkligas årligen genom prioriteringar via investeringsplanen. I Raseborgs åtgärdsförteckningar strävar man efter att förbättra säkerheten genom att i synnerhet ingripa i körhastigheterna i olika miljöer, korsningssäkerheten, och genom att förbättra förhållandena för fotgängare och cyklister. Det finns sammanlagt 120 åtgärder indelade enligt stadsdel och skyndsamhetsklass och ansvariga instanser har utsetts för dessa (staden, NTM, Trafikledsverket, enskilda väglag).

Serviceäntutredning

En serviceäntutredning som baserade sig på en utrymmesgranskning genomfördes 2018–2019, en uppdatering skedde år 2021. Utredningen utgör en del av utgångsinformationen och målen för uppgörandet av markanvändningens utvecklingsbild. Den fungerar som en självständig utredning över nuläget, ändamålsenligheten och utvecklingsbehovet i fråga om de centrala offentliga och privata tjänsterna i staden. Granskningen fokuserar på tjänster, utvecklingen av servicebehovet, placeringen av tjänster och tjänsternas tillgänglighet samt strukturella aspekter i serviceäntet. I serviceäntutredningen ligger fokus på bildningstjänster samt social- och hälsovårdstjänster. Syftet med utredningen var att få till stånd en balanserad och objektiv allmän bild av serviceäntverket för de tjänster som granskas samt av serviceutbudet i områdena.

Serviceäntutredningen skall uppdateras år 2022.

Social- och hälsovårdens samt bildningens verksamhetsplaner

Social- och hälsovårdssektorns grundläggande uppgift är att säkerställa en kvalitativt god och tillräcklig vård och service. Verksamheten styrts av lagar, förordningar och rekommendationer samt de av staden uppsatta strategiska målsättningar, tyngdpunkter och centrala förändringar under budgetåret, men även på längre sikt. Bildningssektorns huvuduppgift är att erbjuda tillräckliga och kvalitativa tjänster inom småbarnspedagogik, utbildning och fritid. Bildningssektorn ansvarar för utvecklandet av tjänsterna i enlighet med ikraftvarande lagstiftning och den av stadsfullmäktige fastställda strategi och ekonomiska ramar.

Planlägningsprogram

Det treåriga planlägningsprogrammet styr planeringen av markanvändningen, trafiken och kommunaltekniken i staden. Målet är att möjliggöra en konsekvent och förutsägbar markanvändnings- och planlägningspolitik och ge nödvändig information om stadens målsättningar.

Planlägningsprogrammet innehåller korta beskrivningar av delgeneral- och detaljplaneprojekten och andra planeringsprojekt inom planläggningen som kommer att bli aktuella under programperioden, samt uppskattade tidtabeller. När olika projekt planeras inledas beror på behovet, tidsmässig prioritering och de resurser som reserverats för planläggningen.

Detaljplan

I detaljplan anges detaljerat hur områden kan bebyggas och användas. Detaljplaner upprättas av kommunen för i första hand tät bebyggda områden. En detaljplan kan gälla ett helt bostadsområde med bostads-, arbetsplats- och rekreationsområden eller ibland bara en enda tomt. Detaljplanen har juridisk verkan och fungerar som styrmedel vid beviljande av tillstånd för byggande och andra tillståndspliktiga åtgärder.

Byggnadsordning

Raseborgs stad har en ikraftvarande byggnadsordning som är godkänd av stadsfullmäktige den 14.5.2018. I byggnadsordningen för Raseborgs stad meddelas sådana föreskrifter som förutsätts av de lokala förhållandena och som är nödvändiga med tanke på ett planmässigt och lämpligt byggande, för att kultur- och naturvärden skall kunna beaktas samt för att en god livsmiljö skall kunna skapas och bevaras. Föreskrifterna kan gälla byggplatser, byggnaders storlek och placering, anpassningen av byggnader till miljön, byggsättet, byggrätter, planteringar, inhägnader och andra konstruktioner, vården av den byggda miljön, ordnandet av vatten och avlopp, definieringen av ett område i behov av planering samt andra lokala byggomständigheter. Dessutom anges förhållningssätt som vägledning vid hantering av plan-och lovsförfarande

Investeringsplan

I den årliga investeringsplanen intas aktuella investeringsprojekt. Investeringar är nybyggnation samt även mera omfattande saneringar i byggnader eller infrastruktur. Prioriteringen mellan projekten avgörs i den politiska behandlingen som en del av budgetberedningen. Som grund för en investering ska det uppgöras en s.k. projektplan, där projektets verksamhet, användare, ekonomi mm detaljerat beskrivs.

Stadens investeringsgrupp uppgör årligen ett förslag till investeringsprogram för den treåriga planperioden. Investeringsprogrammet har uppgjorts tillsammans med representanter för de olika sektorerna. Förändringar i servicenätet beaktas i investeringsplaneringen.

Verksamhetsåren 2022–2023, preliminär budgetplanering, temat inom boende

Förberedelserna gällande förverkligande av äldreboende samt flytt av vissa anknytande verksamheter till nya utrymmen i samband med nya fastigheter i Ekenäs (Liljedahlgatan) fortsätter 2022, anslaget för byggande reserveras tot. 12 miljoner euro. Målet är att byggnaden ska vara klar den 30.6.2024. Totala projektkostnaden preciseras i samband med projektplanen.

För utbyggnad av bostads- och industriområden reserveras ett anslag på 0,3 miljoner euro.

Utbyggnandet sker enligt behov och efterfrågan på tomter. Aktuella projekt är t.ex. åtgärder i anslutning till försäljningsförberedelser av detaljplaneområden i bla. Espingsgränd i Karis/Billnäs och Ollabrinken i Svartå. I samband med förverkligandet av järnvägsunderfarten i Svartå centrum (förverkligandet oklart i skrivande stund) ska en helhetsbedömning av Svartå centrums allmänna områden göras.

Äldreserviceplan

Planen för äldreservice är en del av kommunstrategin och kommunens övriga strategiska ledarskap. Syftet med planen är att säkerställa riktlinjerna för utvecklingen samt en utveckling av serviceproduktionen för äldre över de

administrativa gränserna på ett sådant sätt att de äldres funktionsförmåga och förmåga att klara sig självständigt stöds.

I planen presenteras med hjälp av forskningskunskap grunderna för de beslut som fattas inom äldre-
servicens ledning samt nuläget för äldre-
servicens organisationsstruktur jämte servicebeskrivningar. I planen
behandlas de lagar, rekommendationer och strategier som påverkar äldre-
servicen samt sätts riktningen för
utvecklingen av äldre-
servicen. Man har också definierat konkreta uppgifter för att utveckla verksamheten.
Avslutningsvis sammanfattas äldre-
servicens utvecklingssteg från nuläge till eftersträvat läge och beskrivs hur
man mäter att de uppsatta målen nås. Planen utvärderas genom en årlig utvärderingsberättelse.

2. Statistik och bakgrundsfakta

2.1. Befolkning

2.1.1. Befolkningsmängd och befolkningsprognos

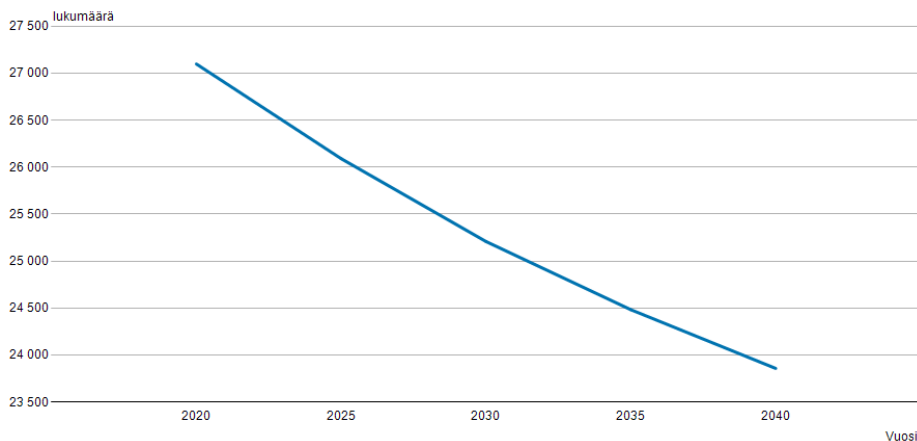
I slutet av år 2020 bodde 27 528 personer i Raseborgs stad. På tio år har befolkningsmängden minskat med 1537 personer, dvs. med -5,29%. Under de senaste tio åren har det i Raseborg årligen dött fler kommuninvånare än det fötts. Under granskningsperioden år 2016 dog det som mest 169 fler kommuninvånare än det föddes.

Tabell 1. Förändringar i invånarantalet i Raseborg (antal) åren 2010–2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Invånarantal	29 065	28 959	28 829	28 695	28 674	28 405	28 077	27 851	27 592	27 554	27 528
Levande födda	297	281	253	250	225	253	206	222	225	199	221
Döda	335	313	339	329	322	337	375	323	319	297	354
Födelseöver- skott	-38	-32	-86	-79	-97	-84	-169	-101	-94	-98	-133
Befolkningsök- ning*	124	-98	-121	-123	-7	-293	-327	-242	-246	-39	-39

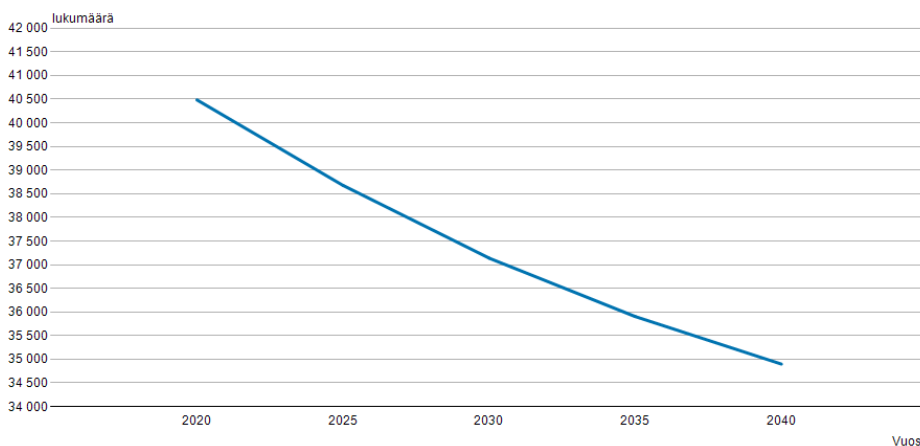
*) Befolkningsstillväxten fås genom att addera födelseöverskottet med nettoinvandringen, se tabell 4)

Enligt Statistikcentralens befolkningsprognos från år 2019 kommer det att finnas 23 857 invånare i Raseborg år 2040. Enligt prognosen minskar alltså befolkningen i Raseborg med ca -3 700 personer på 20 år. Följande kurva visar hur befolkningen kommer att minska i Raseborg under de kommande 20 åren.

Figur 2 Raseborgs befolkningsprognos fram till år 2040 (Statistikcentralen)

Ekonomiska regioner är områdeshelheter som bildas av några kommuner och som grundar sig på samarbete och arbetspendling mellan kommunerna. Till Raseborgs ekonomiska region hör förutom Raseborg även Hangö och Ingå. Enligt befolkningsprognosen från år 2019 minskar det sammanlagda befolkningsantalet inom den ekonomiska regionen från år 2020 (40 486) till år 2040 (34 899) med sammanlagt -13,80 % (5 587). Kurvan nedan beskriver befolkningsminskningen inom Raseborgs ekonomiska region de kommande 20 åren.

Figur 3. Befolkningsprognosen för Raseborgs ekonomiska region (Hangö, Ingå, Raseborg) fram till år 2040 (Statistikcentralen)

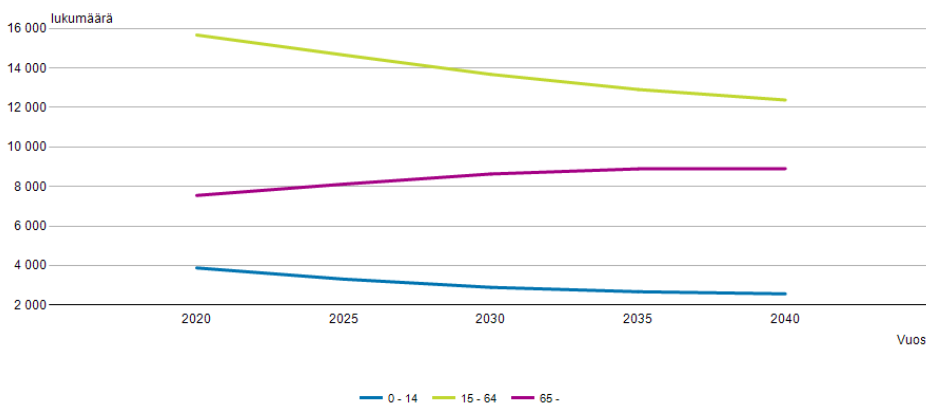
Under de senaste tio åren (2010–2020) har andelen personer under 15 år av befolkningen minskat med cirka -1,6 %, andelen befolkning i arbetsför ålder har sjunkit med ca -4,9 % och andelen personer över 65 år har ökat med ca 6,6 %.

Tabell 2. Olika åldersgruppers andel av befolkningen i Raseborg (%) åren 2010–2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Under 15-åringar	16,1	16,0	15,8	15,6	15,4	15,4	15,2	15,1	14,9	14,8	14,5
15–64-åringar	62,9	62,1	61,5	61,0	60,6	60,0	59,4	59,0	58,4	58,0	58,0
Över 64-åringar	21,0	21,9	22,7	23,4	24,0	24,7	25,4	26,0	26,7	27,2	27,6

Enligt befolkningsprognosen från år 2019 kommer under de kommande 20 åren (2020–2040) andelen personer under 15 år att sjunka med ca -34% (-1311), andelen personer i arbetsför ålder att sjunka med ca -21% (-3282) och andelen personer över 65 år att öka med +18% (1359). Följande figur visar befolkningsprognosen för olika ål-

dersgrupper. (Statistikcentralen) (http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/table/tableViewLayout1/)

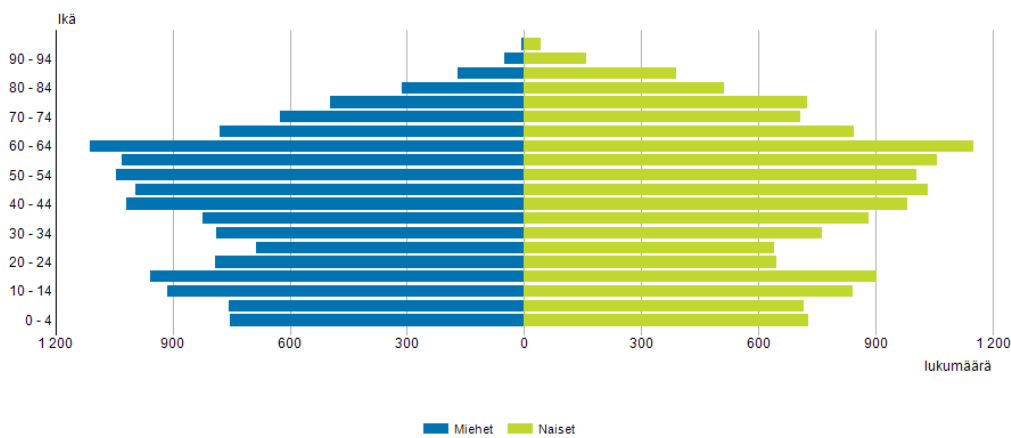

Figur 4 Befolningsprognosen per åldersgrupp i Raseborg 2020–2040 (Statistikcentralen)

Befolningsstrukturen kommer alltså att fortsätta att utvecklas under de kommande 20 åren i samma riktning som det gångna årtiondet har visat: i takt med att antalet äldre ökar kommer antalet personer i arbetsför ålder, barn och unga att minska och födelsetalet att sjunka.

2.1.2. Befolkningen enligt ålder och kön

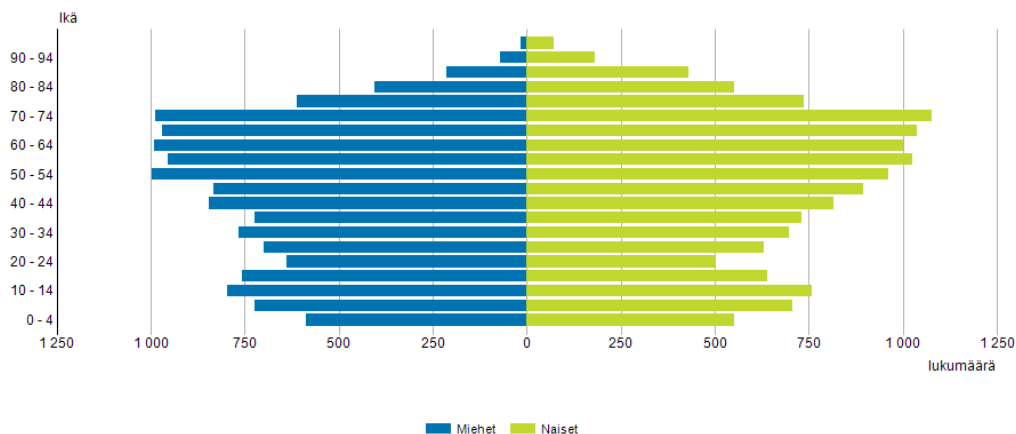
Om man granskar befolkningspyramider var födelsetalen högre år 2008 än för närvarande och antalet äldre personer per åldersklass var mindre. I fråga om försörjningskvoten (se punkt 2.1.5) var situationen mera optimal då.

Figur 5. Befolkningens fördelning enligt ålder och kön 2008 (Statistikcentralen)

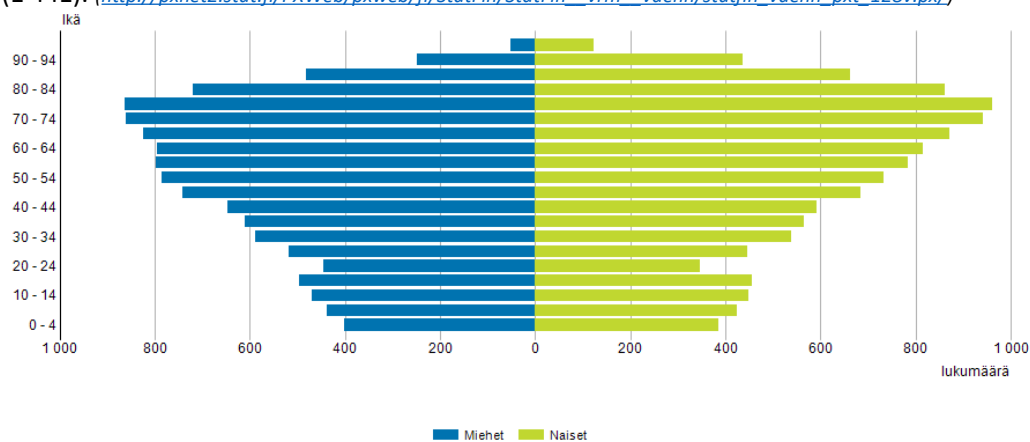
Till befolkningen i arbetsför ålder räknas alla personer i åldern 15–74 år. År 2018 var sammanlagt 20 183 personer i arbetsför ålder, dvs. 73,15 % av befolkningen. Sammanlagt 1670 personer var under 7 år gamla, dvs. 6,05 % av befolkningen. Den relativa andelen personer i arbetsför ålder har minskat och andelen äldre har ökat under de senaste tio åren. År 2018 var männens andel 49,28 % och kvinnornas andel 50,72 % av befolkningen.

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/)

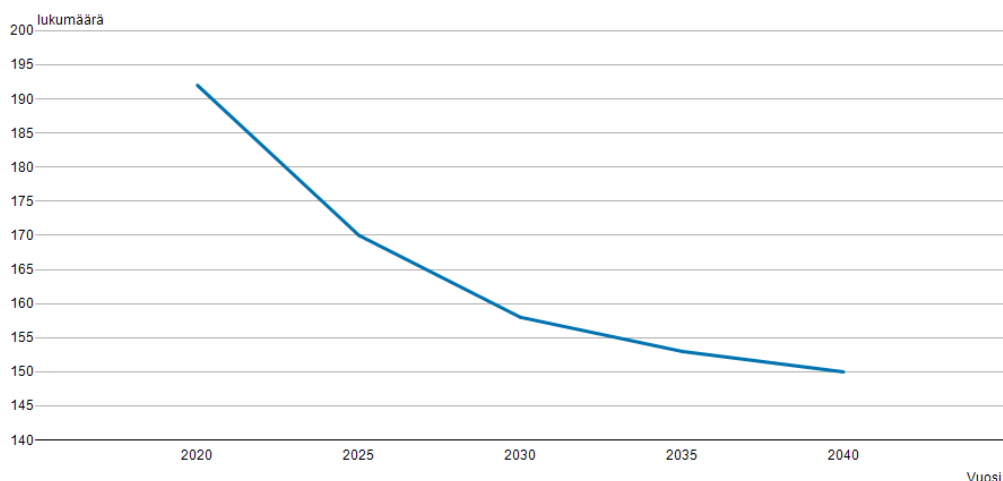
Figur 6 Befolkningens fördelning enligt ålder och kön 2018 (Statistikcentralen)

Enligt befolkningsprognosen från år 2019 skulle invånarantalet i Raseborg år 2040 vara 23 857, varav 66,55 % (15 878) beräknas vara i arbetsför ålder, 22,69 % (5 412) över 75 år, 4,72 % (1 126) under 7 år och 6,04 % i skolåldern (1 441). (http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/)

Figur 7 Befolkningens fördelning enligt ålder och kön, prognos 2040 (Statistikcentralen)

I Raseborg beräknas födelsetalet minska med 28 % från år 2020 till år 2040, vilket följande figur visar:

Figur 8. Befolkningsprognos år 2019 för 0-åringar i Raseborg 2020, 2025, 2030, 2035 och 2040 (Statistikcentralen)

Sammanfattningsvis kan det konstateras om befolkningsstrukturens utveckling att befolkningen i Raseborg kommer att åldras och minska betydligt under de kommande åren. Denna förändring kräver en bostadspolitik som

för sin del stöder självständigt boende för äldre och ordnande av service på ett centraliserat, effektivt och ekonomiskt förnuftigt sätt.

2.1.3. Befolkningsfördelningen efter område

Som tätort definieras alla grupper av byggnader med sammanlagt minst 200 invånare och där avståndet mellan byggnaderna i allmänhet inte är längre än 200 meter. Vid avgränsningen av tätorter beaktas utöver bostadsbyggnader också bl.a. byggnader som används som affärs-, kontors- eller andra arbetsutrymmen. De administrativa områdesindelningarna påverkar inte bildandet av tätorter. Med tätortsgrad avses den andel av kommunens befolkning som bor i tätorter och vars boningsort kan definieras med koordinater (Statistikcentralen)

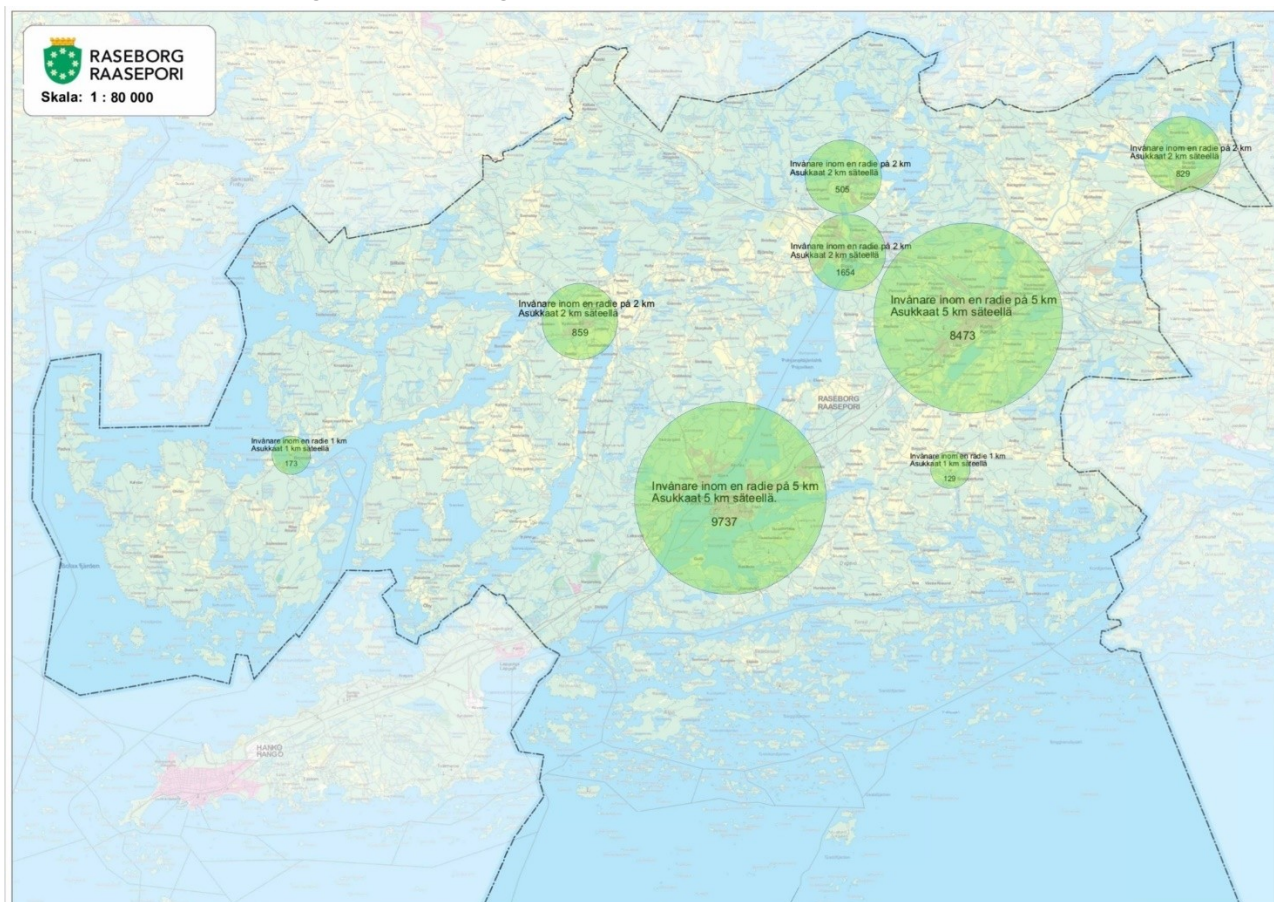
En tätortsgrad på över 90 % innebär en kommun som till sin struktur är urban. I Finland finns ca 750 tätorter. (Wikipedia)

Tabellen nedan visar utvecklingen av tätortsgraden i Raseborg åren 2010–2020.

Tabell 3. Tätortsgraden (%) i Raseborg åren 2008–2018 (Statistikcentralen)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
76,7	76,8	76,9	77,7	78,0	78,0	78,5	78,6	77,9	77,2	...

Den områdesvisa fördelningen av befolkningen illustreras i bilden nedan.

2.1.4. Migration

Mellan åren 2010-2020 har utflyttningen från Raseborg varit större än inflyttningen till Raseborg. Raseborg är alltså en kommun med flyttningsförlust. Också flyttningen inom kommunen har minskat under decenniet. Under granskningsperioden flyttade årligen mellan 106-216 personer från utlandet till Raseborg och mellan 85-142 personer från Raseborg till utlandet. Nettoinvandringen (skillnaden mellan invandring och utvandring) varierade mellan -20 och +94.

Tabell 4. Inflyttning, utflyttning och flyttningsvinst/-förlust mellan kommuner samt flyttning inom kommunen i Raseborg åren 2010-2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inflyttning mellan kommuner	1034	952	911	870	1051	938	901	924	913	972	1067
Utflyttning mellan kommuner	925	1080	993	960	1019	1127	1141	1102	1097	981	1046
Flyttningsvinst/-förlust mellan kommuner	+109	-128	-82	-90	+32	-189	-240	-178	-184	-9	+21
Flyttning inom kommunen	2764	2861	2754	2617	2480	2631	2628	2648	2692	2478	2376
Invandring	143	150	157	131	144	106	216	162	174	134	193
Utvandring	90	88	110	85	86	126	134	125	142	72	99
Nettoinvandring	53	62	47	46	58	-20	82	37	32	65	94

2.1.5. Demografisk och ekonomisk försörjningskvot

Den demografiska försörjningskvoten beskriver antalet personer i icke-arbetsför ålder i förhållande till hundra personer i arbetsför ålder. Den används för att jämföra befolkningens åldersstruktur och förändringen i den i fråga om vissa områden. Den demografiska försörjningskvoten i Raseborg har under de senaste tio åren (2010–2020) varit cirka 7–11 enheter större än i hela landet.

Tabell 5. Den demografiska försörjningskvoten i Raseborg och hela landet 2008–2018 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Raseborg	58,9	61,0	62,5	64,0	65,0	66,8	68,2	69,6	71,3	72,4	72,5
Hela landet	51,6	52,9	54,3	55,8	57,1	58,2	59,1	60,1	60,8	61,4	61,9

Den ekonomiska försörjningskvoten mäter hur många icke-sysselsatta det finns per hundra sysselsatta. Detta är en viktig parameter bland annat i samband med diskussionen om hållbarhetsgapet. Den ekonomiska försörjningskvoten i Raseborg var åren 2010–2011 ännu av samma klass som medeltalet i hela landet, men sedan dess har den ökat så att den år 2019 skiljde sig från medeltalet i hela landet med 8,5 enheter.

Tabell 6. Den ekonomiska försörjningskvoten i Raseborg och hela landet 2010–2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Raseborg	130,5	129,7	137,8	143,5	145,7	147,5	145,6	144,1	139,5	141,3	...
Hela landet	131,1	129,4	131,9	136,8	140,6	143,2	141,8	136,8	132,5	132,8	...

Med tanke på försörjningskvoten är utvecklingen utmanande på grund av att antalet personer i arbetsför ålder sjunker. Förändringen går i samma riktning också på nationell nivå. Enligt befolkningsprognosen kommer försörjningskvoten att försämrats ytterligare när befolkningen åldras. Detta medför ett tryck på social- och hälsovården. Befolkningsstrukturen påverkar också direkt bostadsbeståndet och utvecklingen av det så att det motsvarar befolkningsstrukturens behov.

2.1.6. Andelen personer med utländsk bakgrund av befolkningen

Personer med främmande språk som modersmål är personer, vars modersmål är något annat än finska, svenska eller samiska. Andelen personer med ett främmande språk som modersmål av befolkningen har under de senaste tio åren (2010-2020) ökat nationellt med +3,6 % och lokalt med +1,5 % i Raseborg.

Andelen utländska medborgare av befolkningen i Raseborg har ökat med cirka en procentenhet på tio år (2010-2020). Jämfört med det nationella genomsnittet har antalet utländska medborgare hållit sig på samma nivå fram till år 2010. Därefter har tillväxten i hela landet framskridit så att år 2020 var andelen utländska medborgare i hela landet ca 1,3 % större än i Raseborg.

Antalet personer födda utomlands har under observationstiden i Raseborg och nationellt ökat lika mycket (+3 %). Personer med utländsk bakgrund är personer vars båda föräldrar eller den enda kända föräldern är födda utomlands. Antalet personer med utländsk bakgrund har i Raseborg ökat med +1,6 %, medan tillväxten nationellt har varit +3,6 % på tio år.

Tabell 7. Andelen utländska medborgare av befolkningen (%) i Raseborg och i hela landet 2010-2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Personer med främmande språk som modersmål, Raseborg (%)	3,4	3,5	3,7	3,9	4,1	4,2	4,5	4,5	4,5	4,7	4,9
Personer med främmande språk som modersmål, hela landet (%)	4,2	4,5	4,9	5,3	5,7	6,0	6,4	6,8	7,1	7,5	7,8
Utländska medborgare, Raseborg (%)	3,0	3,1	3,3	3,4	3,5	3,5	3,7	3,6	3,5	3,6	3,7
Utländska medborgare, hela landet (%)	3,1	3,4	3,6	3,8	4,0	4,2	4,4	4,5	4,7	4,8	5,0
Födda utomlands, Raseborg (%)	4,7	4,8	5,1	5,2	5,4	5,5	5,7	5,7	5,7	6,0	6,2
Födda utomlands, hela landet (%)	4,6	4,9	5,3	5,6	5,9	6,1	6,5	6,8	7,0	7,3	7,6
Personer med utländsk bakgrund, Raseborg (%)	4,0	4,1	4,4	4,5	4,8	4,8	5,1	5,1	5,1	5,3	5,6
Personer med utländsk bakgrund, hela landet (%)	4,4	4,8	5,2	5,5	5,9	6,2	6,6	7,0	7,3	7,7	8,0

Som helhet har utlänningarnas andel av befolkningen under de senaste tio åren kontinuerligt ökat nationellt och något mindre lokalt. I Statistikcentralens befolkningsprognos finns inga kommunspecifika prognoser i fråga om andelen utländska medborgare.

2.1.7. Arbete utanför staden

Raseborgs stad understöder Raseborgsbors tågresor i anslutning till arbete och studier med resesedel. Under år 2019 erhöll 299 personer använder resestöd via Eazybreak. Pandemin drog drastiskt ner antalet pendlare under år 2020.

Tabell 8 Pendlare i Raseborg (Eazybreak)

Rutt	2019	2020
Karis–Esbo	5	0
Karis–Helsingfors	214	12
Karis–Kyrkslätt	1	0
Karis–Alberga	22	1
Karis–Åbo	23	0
Ekenäs–Esbo	2	0
Ekenäs–Helsingfors	29	0
Ekenäs–Åbo	3	0
Totalt	299	13

2.2. Arbetsplatser

Antalet arbetsplatser på Raseborgs område har minskat med cirka 1250 under de senaste tio åren. Samtidigt som antalet arbetsplatser inom primärproduktionen har hållit sig på samma nivå, har andelen arbetsplatser inom förädlingen minskat med ca -5 % och andelen arbetsplatser inom servicebranscherna ökat med ca +5 %.

Tabell 9 Andelen arbetsplatser i regionen och inom olika branscher (%) i Raseborg 2010–2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal arbetsplatser	11 077	11 168	10 810	10 626	10 389	10 228	10 144	9 931	9 918
Andel arbetsplatser inom primärproduktionen, %	4,2	4,0	4,0	4,3	4,2	4,0	3,8	3,9	3,8
Andel arbetsplatser inom förädlingen, %	22,4	22,7	21,2	19,6	19,8	19,4	20,4	20,9	21,5
Andel arbetsplatser inom service, %	72,2	71,8	73,5	75,0	74,5	75,2	74,2	73,4	72,7

Som en sammanfattning av ovan stående kan det konstateras att även om arbetsplatssufficiensen har varit oförändrad i hela landet mellan år 2010 och 2020, har talen i Raseborg och dess ekonomiska region varierat +/- 3 %. Mängden sysselsatt arbetskraft som bor i regionen har under granskningsperioden varierat +/- 5 % i hela landet, medan variationen i Raseborg och dess ekonomiska region har varit betydligt större +/- 10 %. Under de senaste tio åren har sysselsättningsgraden varierat i hela landet och i Raseborg med 4,3 % och i den ekonomiska regionen något mer, 4,6 %. Andelen personer som arbetar i sin boningskommun har stadigt sjunkit överallt. I Raseborg har minskningen dock varit större (-2,8 %) än i dess ekonomisk region (-2,6 %) eller i hela landet (-2,5 %). När det gäller de arbetslösas andel av arbetskraften har situationen i hela landet varit sämre under granskningsperioden än i Raseborg och dess ekonomiska region.

Tabell 10. Arbetsplatssufficiens, antalet sysselsatta arbetstagare som bor i regionen (antal), sysselsättningsgraden (%), andelen personer som arbetar i sin boningskommun (%), andelen arbetslösa av arbetskraften (%) i Raseborg, dess ekonomiska region (Raseborg, Hangö, Ingå) och i hela landet åren 2010–2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Arbetsplats-	87,9	88,6	89,2	90,2	89,0	89,1	88,7	87,0	86,1		

sufficiens, %											
* Raseborg											
* Raseborgs ekonomiska region	88,2	88,4	87,9	88,6	87,8	87,7	87,7	86,3	86,5
* Hela landet	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antalet sysselsatt arbetskraft som bor i regionen											
* Raseborg	12 607	12 610	12 125	11 782	11 668	11 476	11 431	11 409	11520	11410	...
* Raseborgs ekonomiska region	19 079	19085	18243	17733	17474	17162	17063	17073	17160	16955	...
* Hela landet	232567	235442	233990	230175	227407	225645	227567	232773	237366	237352	...
Sysselsättningsgrad, %											
* Raseborg											
* Raseborgs ekonomiska region	72,6	73,5	71,6	70,4	70,1	70,3	71,3	72,3	74,4	74,4	...
* Hela landet	72,1	73,2	71,2	70,3	70,0	70,4	71,4	72,9	74,6	72,1	...
Andel personer som arbetar i sin bostadskommun, %											
* Raseborg											
* Raseborgs ekonomiska region	74,3	74,3	74,6	74,9	74,0	73,6	72,9	71,9	71,5
* Hela landet	71,2	70,7	70,9	71,1	70,5	70,0	63,9	68,5	68,6
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020

En hållbar utveckling av Raseborg och förbättrande av dragningskraften förutsätter att det skapas arbetsplatser. För att arbetskraft ska kunna flytta till orten är det viktigt att det finns hyresbostäder till rimligt pris.

Enligt Yrkesbarometern, som är en uppskattning som baserar sig på arbets- och näringsbyråernas syn på hur läget på arbetsmarknaden kommer att utvecklas under det kommande halvåret, finns det brist på arbetskraft inom många olika branscher. Bl.a. läkare, lågstadielärare, psykologer, specialister inom socialt arbete, sjukskötare, närvårdare och handledare och rådgivare inom sociala sektorn finns det för få av. Brist på sökande finns också till uppgifter som svetsare och gasskärare, lastbils- och specialfordonsförare, hembiträden och städare samt restaurang- och storhushållspersonal. (*Yrkesbarometern*)

3. Boende i Raseborg idag och i framtiden

3.1. Boende i Raseborg

3.1.1. Antalet bostadshushåll

Under de senaste tio årens granskningsperiod har antalet familjer i Raseborg minskat med 441 och antalet bostadshushåll stigit med 124. Antalet ensamboende har ökat med 536 personer.

Tabell 11 Antal familjer och bostadshushåll i Raseborg 2008–2018 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal familjer	7 984	7 931	7 889	7 872	7 875	7 807	7 734	7 680	7 604	7 561	7 543
Antal bostads- hushåll	13 587	13 624	13 599	13 584	13 646	13 641	13 613	13 565	13 586	13 665	13 711
Ensamboende	5 501	5 592	5 601	5 603	5 648	5 707	5 764	5 756	5 862	5 982	6 037

Under de senaste tio åren har det alltså blivit vanligare att bo ensam i Raseborg. Samma fenomen kan ses också på andra håll, i synnerhet i urbaniserade kommuner.

3.1.2. Bostadshushållen enligt hustyp

Tabell 12 Andelen bostadshushåll som bor i radhus och småhus samt hyresbostäder (%) i Raseborg 2010–2020 (Statistikcentralen)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Andel bostads- hushåll som bor i rad- eller små- hus, %	63,2	63,4	63,7	63,7	63,8	63,7	63,6	63,6	63,6	63,5	63,4
Andel bostads- hushåll som bor i hyreslägenhe- ter, %	26,0	25,3	24,8	24,9	25,8	25,9	26,1	26,3	26,5	27,0	...

Rad- och småhusboende är det alternativ som oftast väljs i Raseborg; den situationen har knappt förändrats på tio år. Ca ¼ av invånarna i Raseborg har under den tiden bott på hyra.

3.1.3. Markanskaffning och tomtproduktion

Markanskaffning

I enlighet med det godkända markpolitiska programmet strävar staden efter att inneha råmark för planering samt att en tomtreserv finns för 3 år (bostads- och arbetsplatsområden). Nuvarande markreserv är drygt 900 ha inom de s.k. expansionsområdena. Målsättningarna för tomtproduktion och för utbyggande av bostads- och arbetsplatsområden behandlas årligen i budget- och verksamhetsplanen samt på längre sikt i ekonomiplanen

Staden strävar efter att vara aktiv på fastighetsmarknaden för att kunna anskaffa mark på strategiska och viktiga områden i enlighet med markpolitiska programmet för framtida bostads- och företagsområden.

Markanskaffning sker främst genom frivilliga köp, markbyten, utnyttjande av förköp samt inlösnings.

Tomtproduktion

Utbudet av egnahemstomter ska motsvara minst antalet tomter som i genomsnitt överläts under tre år. Tillräckligt utbud av tomter för radhus/våningshus samt företagstomter bör finnas.

- Vid våningshusbyggande bör senior-/serviceboende beaktas i centrumområdena.
 - Befintligt privat och offentligt serviceutbud möjliggör tillväxt ifråga om byggande av bostäder, arbetsplatser och service.
 - I Raseborg finns också en splittrad privat tomtreserv som är fördelad på många olika markägare.
 - Staden strävar efter att inte prioritera den ena överlåtelseformen framom den andra.
- **Försäljning**
 - + bättre möjligheter att påverka tomternas regionala prisutveckling
 - + byggnadskostnaderna för kommunal teknik och kommunal service kan täckas fortare
 - - konjunkturväxlingarna har stor betydelse
- **Arrende**
 - + byggaren behöver inte binda kapital i tomten i början av byggandet
 - + jämnar ut konjunkturväxlingar, staden får en säker inkomstkälla för år framåt
 - - skötseln av arrendesystemet förutsätter personalresurser i staden

SÅLDA OCH UTARRENDERADE BOSTADSTOMTER 2014-2021/09

	Bostadstomter sålda, nya	Bostadstomter arrende, nya	Sammanlagt	Raseborgare	Annan ort	Bostadstomter sålda tidigare bebyggda arrendetomter	Bostadstomter sammanlagt
2014	2	2	4	3	1	1	5
2015	3	9	12	10	2	4	16
2016	5	5	10	9	1	4	14
2017	1	4	5	5	-	1	6
2018	1	9	10	9	1	2	12
2019	3	3	6	3	3	4	10
2020	0	5	5	5	0	2	7
2021	0	4	4	4	0	2	6

Tabell 13. Sålda och uthyrda bostadstomter 2014-2021/9 (Raseborg)

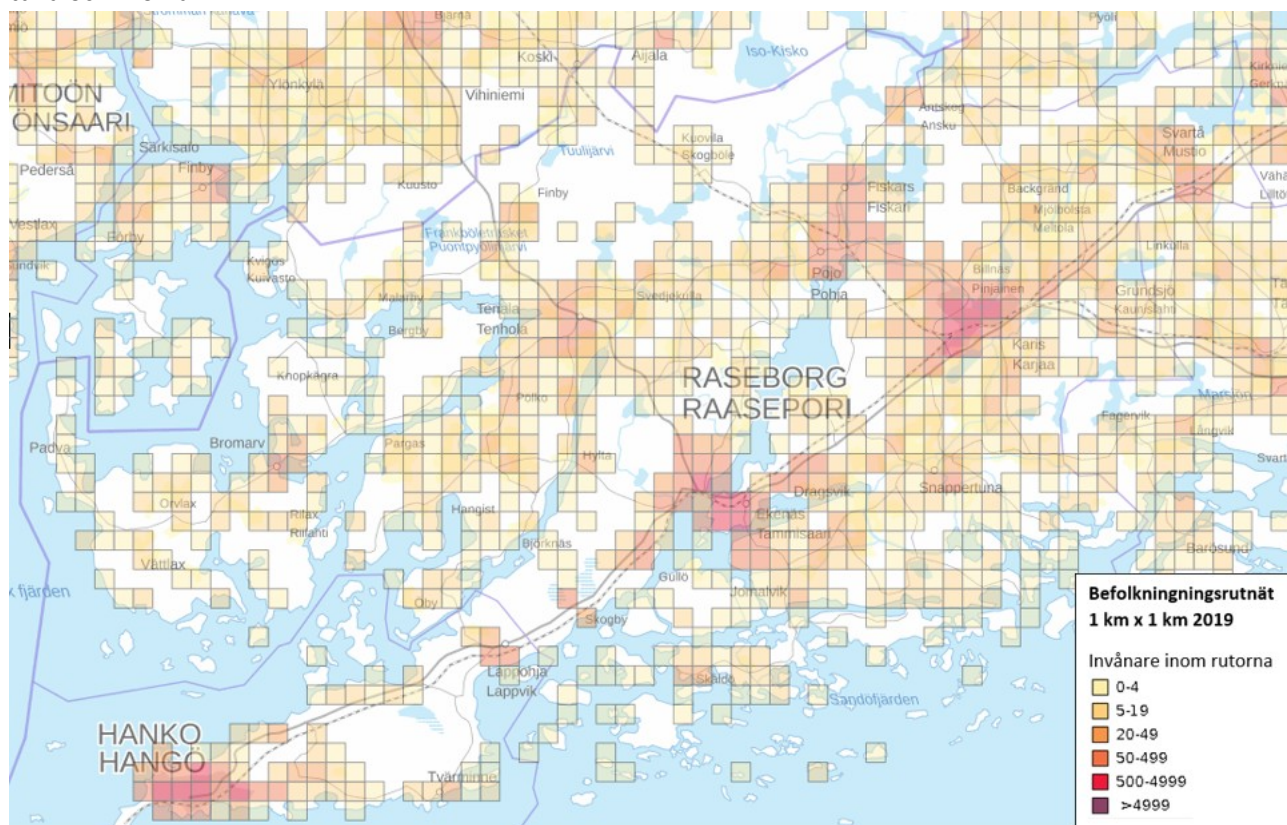
3.1.4. Finansiering av byggande

Bostadsbyggandet i Raseborg har under de senaste årtiondena varit privatfinansierat. Stadens senaste egna projekt var byggandet av en enhet för resurserat boende och ett flervåningshus för äldre i Karis centrum; husen färdigställdes 2016. Dessa finansierades genom fastighetsleasing.

I Raseborg finns ingen bostadsproduktion som skulle vara särskilt riktad till unga i arbetslivet och som skulle ägas av stiftelser eller föreningar.

3.1.5. Boenderymlighet

Boendet i Raseborg är fördelat mellan stadens tätorter, de tidigare primärkommunernas (Ekenäs, Karis och Pojo) centrum samt glesbygdsområden. I Raseborg finns byaliknande tätorter såsom Tenala, Svartå, Fiskars, Snapper-tuna och Bromarv.

© Statistiskcentralen, <https://liiteri.ymparisto.fi/>

3.1.6. Stadens bostadsbestånd

Staden äger totalt 706 hyresbostäder. Av dem är 488 i bolagsform och förvaltas av Raseborgs Hyresbostäder Ab, som är ett av staden ägt bolag. 218 bostäder ägs direkt av staden. En sammanställning av stadens hyresbostäder finns i bilagan. **Fullmäktige beslöt 6.6.2022 § 60, att totalt 54 hyresbostäder överförs till stadens hyreshusbolag (Fab Karis Hyresbostäder) from 1.1.2023. Dessa objekt är Svartå pensionärsbostäder, Fiskars pensionärshus, Österby pensionärsbostäder och radhuset i Kila.** (BILAGA 1. Sammandrag av staden ägda hyresbostäder)

I Karis äger staden totalt 438 bostäder. Utbudet och efterfrågan på vanliga hyresbostäder stämmer rätt bra i stadsdelarna Tallmo och Lövkulla, i centrum är efterfrågan större, där äger staden endast ett hyreshus. I Bäljars är utbudet större, för tillfället finns där ca 15 lediga hyresbostäder. De flesta är 2 r+kök. Bostäderna är för stora och dyra för enpersonshushåll, som är den största gruppen sökande. Antalet sökande till seniorbostäderna i Ka-

ris har hållits konstant på ca 40 – 50 sökande medan sökande till vanliga bostäder har minskat. En delorsak till detta kan vara att utbudet på privata hyresbostäder har ökat.

I Pojo äger staden totalt 198 bostäder. I Pojo centrum finns ett överutbud på hyresbostäder, många är lediga. I Fiskars är bostäderna lättare att hyra ut.

I Ekenäs äger staden totalt 53 bostäder. I centrum och i Bromarv är bostäderna relativt lätta att hyra ut. De flesta som söker bostad i Ekenäs önskar få bo i centrum, där äger staden endast 30 pensionärsbostäder i radhus. Lägenheterna är i dåligt skick. Staden hyr också vidare ut fem stödbostäder som finns i Gammelboda, invid Haga-hemmet. Staden hyr lägenheterna av Esperi Oy.

Av fastighetsbolagens 480 bostäder var 50 bostäder obesatta i juni 2020. Av dessa bedöms 21 bostäder vara i sådant skick att de är svåra att hyra ut. Beläggningsgraden för de fyra fastighetsbolagen är därmed 90 % eller 94 % beroende på om bostäderna i dåligt skick beaktas.

Av stadens 220 egna bostäder var 28 bostäder obesatta i juni 2020. Av dessa bedöms 20 bostäder vara i sådant skick att de är svåra att hyra ut. Beläggningsgraden är därmed 87 % eller 96 % beroende på om bostäderna i dåligt skick beaktas.

Den totala beläggningsgraden för de 700 bostäderna är 89 % eller 94 % beroende på om bostäderna i dåligt skick beaktas.

3.1.7. Fritidsbostäder

I Raseborg finns en betydande mängd fritidsbostäder, ca 6000 till antalet. Största delen ligger i skärgården, 4000 i den så kallade västra skärgården, de övriga i södra och östra skärgården och på fastlandet. Fritidsboendet medför under sommarhalvåret att kommunens invånarantal ökar betydligt och bidrar med betydliga inkomster för många av stadens företagare.

3.2. Boende för specialgrupper

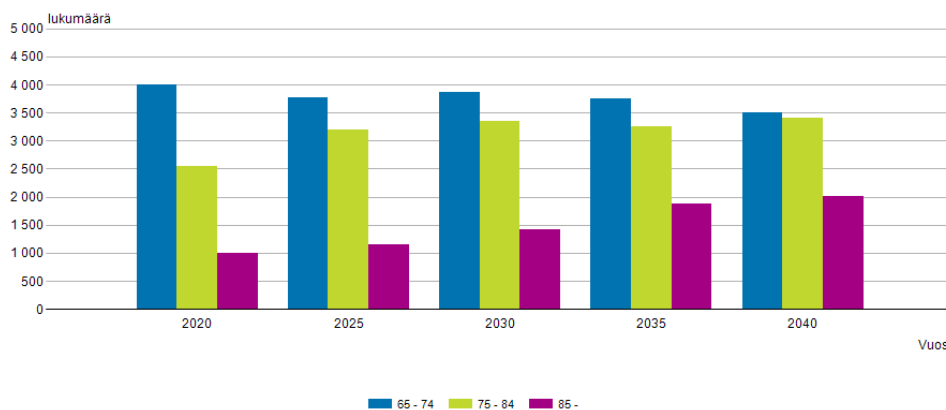
Särskilda grupper inom boendet är äldre, rehabiliteringsklienter inom missbrukar- och mentalvården, personer med funktionsnedsättning och personer med utvecklingsstörning, invandrare samt bostadslösa. På hösten 2021 ser platssituationen ut enligt följande vad boende för specialgrupper beträffar:

<i>Tabell 14 Specialgrupper inom boende i Raseborg år 2021</i>	2021
Vanligt serviceboende för äldre	
• Producerat av kommunen	-
Vård av äldre dygnet runt	
• Resurserat serviceboende producerat av kommunen	192
• Resurserat serviceboende som köptjänst och med servicesedel	40
• Ålderdomshemsplatser producerade av kommunen	49
Serviceboende för rehabiliteringsklienter inom missbrukar- och mentalvården	
• Producerat av kommunen eller en samkommun	-
• Serviceboende som köptjänst	8
• Resurserat serviceboende som köptjänst	16
Serviceboende för personer med funktionsnedsättning och personer med utvecklingsstörning	

• Serviceboende för personer med funktionsnedsättning som köptjänst	8
• Serviceboende för personer med utvecklingsstörning producerat av kommunen	-
• Stödboende för personer med utvecklingsstörning producerat av kommunen	21
• Boendeservice för personer med utvecklingsstörning som köptjänst	97
• Enhet för tillfällig vård	23
Invandrare	
• Stödboende som köptjänst	-
Antal bostadslösa (uppskattning)	Uppgifter saknas

3.2.1. Äldres boende

Enligt befolkningsprognosen från 2019 kommer antalet äldre personer över 85 år att öka med ca 50 % (+1004) och antalet 75–84-åringar att öka med ca +25 % (+865) fram till år 2040. I de yngre åldersklasserna 65–74 år börjar dock åldrandet redan avta: tillväxten avtar med ca -15 % (-510).

Figur 9 Befolkningsprognosen för äldre i Raseborg 2020–2040 (Statistikcentralen)

3.2.1.1. Bostads- och vårdplatsbeståndet ur de äldres synvinkel

I centrum av Karis finns två s.k. seniorhyreshus som ägs av staden och som har sammanlagt 45 bostäder. I Pojo, i anslutning till Mariahemmet, finns tio små hyresbostäder avsedda för äldre. I Sophiehemmet, i ålderdomshemmet Mariahemmets omedelbara närhet i Pojo, finns dessutom 18 bostäder som staden hyr av bostadsstiftelsen i Pojo och hyr vidare till äldre personer med hjälpbehov eller behov av tillgängligt boende. Pensionärsbostäderna i de gamla radhusen i t.ex. Billnäs och Ekenäs är i dåligt skick och är inte tillgänglighetsanpassade.

I Ekenäs har staden inga bostäder avsedda för äldre eller andra grupper med särskilda behov att erbjuda. Folkhälsan har sammanlagt 49 bostäder och en enhet för gemenskapsboende med 8 platser, vilka finns i närheten av centrum (Seniora och Blomsterhemmet). De fem stödbostäderna som finns i anslutning till Hagahemmet i Gammelboda i Ekenäs saknar kök; de har endast kokvrå med mikrovågsugn, kylskåp och diskho.

En äldre person ska kunna bo i sitt eget hem eller i hemliknande förhållanden också när servicebehovet ökar. Enligt äldreomsorgslagen ska kommunen ordna långvarig vård och omsorg som stöder ett värdigt liv för den äldre personen i första hand genom öppenvårdstjänster som ges i hans eller hennes hem och andra öppenvårdstjänster inom social- och hälsovården. Kommunen kan svara på en äldre persons servicebehov med långvarig anstaltsvård endast om det finns medicinska grunder för detta eller grunder som hänför sig till klientsäkerheten el-

ler patientsäkerheten. En behovsfull service kan förverkligas endast om det finns tillräckliga resurser för den. Därför är det viktigt att hyresboende till rimligt pris kan erbjudas i stadens centrumområden, i närheten av service.

Utvecklandet av självständigt boende och resurserat serviceboende samt minskningen av anstaltsvården i enlighet med äldreomsorgsplanen utgör en av de viktigaste åtgärderna.

Läget i fråga om antalet platser inom resurserat boende och anstaltsvård för äldre i Raseborg är följande:

Verksamhetsenheter	Platsantal
Villa Anemone	56 + 12 intervallplatser
Brukets vårdhem	60
Hagahemmet	51
Tenala-Bromarv servicehem	23
Lyckebo	16
Mariahemmet (anstaltsvård)	29
Tunahemmet (anstaltsvård)	20
Köptjänster, C10-platser	40
Resurserat servicenboende tot.	192 + 12 intervallplatser
Anstaltsvård tot.	49

Tabell 15. Platsantal i Raseborg, resurserat serviceboende och anstaltsvård, oktober 2021

3.2.1.2. Framtida behov i fråga om boende för äldre

I och med att antalet äldre ökar är det viktigt att möjliggöra tillgängligt boende i närheten av tjänsterna. Utöver detta bör utvecklingsbehoven för resurserat serviceboende granskas på längre sikt.

Antalet platser för resurserat boende behöver inte utökas avsevärt under de kommande åren. Behovet av nya lokaler kommer av att flera av de nuvarande boendeenheternas fastigheter har nått slutet av sin livslängd. Enligt en servicenätsutredning som genomfördes i Raseborg 2018 och som uppdaterades 2021 är Tunahemmets och Tenala-Bromarv servicehems tekniska skick försvarligt, Lyckebos svagt. I dessa hem bor för närvarande sammanlagt 59 personer.

En annan faktor som orsakar utrymmesbehov är osäkerheten om hur de stora företagen som producerar resurserat serviceboende i staden i fortsättningen erbjuder sina tjänster. Vid den konkurrensutsättning för resurserat boende som genomfördes hösten 2019 i samarbete med de övriga kommunerna i västra Nyland (de s.k. C10-kommunerna) deltog Attendo Oy inte i konkurrensutsättningen i fråga om Raseborg. Till följd av detta hamnade staden i en situation där det enda alternativet för att trygga servicen för dem som bor i företagets större enhet i Raseborg, Villa Pentby, var att bevilja klientspecifika betalningsförbindelser. När det gäller företagets mindre enhet, Villa Stella, var staden tvungen att förlänga det gamla avtalet med ett optionsår. Kostnaderna för dessa lösningar var betydligt större för staden än kostnaderna för den service som upphandlades genom konkurrensutsättningen. Vid dessa enheter bodde då sammanlagt 72 personer. På grund av avtalsläget och problem i serviceproduktionen tog staden i maj 2021 över verksamheten på Villa Pentby med ett 5-årigt hyresavtal, avtalet har en option på 1 år. Samtidigt bytte enheten namn, den heter nu Brukets vårdhem.

På riksnivå är målet att cirka 5 % av 75-åringarna ska bo vid enheter för resurserat boende. Vid uppskattningen av platsbehovet ska man också beakta behovet av resurserat boende för yngre personer, då minnessjukdomar blir vanligare också i de yngre åldersklasserna. Detta faktum samt ökningen av antalet 75-åringar har beaktats i tabellen nedan.

Tabell 16. Utvecklingen av behovet av vård dygnet runt för äldre: prognos för 2020, 2025, 2030, 2035 och 2040 (Raseborg)

År	över 75 år	Platsantal			%
		Resurserat serviceboende	Anstaltsvård	Tot.	
2020	3282	241	49	290	8,8
2025	4079	297		297	7,2
2030	4469	274		274	6,1
2035	4767	274		274	5,7
2040	4932	274		274	5,5

I fråga om utrymmena har man i uppskattningen beaktat nedläggningen av verksamheten vid de tidigare nämnda enheterna, där fastigheterna är i dåligt skick, den nya boendeserviceenheten med 60 platser i Ekenäs samt privata tjänsteproducenters verksamhetsutrymmen (Folkhälsans Villa Rosa, Attendos Karis- och Ekenäsenheter samt Esperio Oy:s enhet i Gammelboda). Man har inte tagit i beaktande de enskilda klienter som bor på enheter utanför Raseborg. Mariahemmets verksamhet ska ändras så att det fungerar som en enhet för resurserat serviceboende.

3.2.2. Boende för personer med funktionsnedsättning och personer med utvecklingsstörning

I Raseborg finns inga regelrätta handikappanpassade bostäder. Svårt handikappade personer som har svårt att klara sig självständigt kan anhålla om stöd för omändringsarbeten i bostaden. Premissen för en handikappad persons boende är att hen ska ha en bostad som motsvarar personens behov. Vid ordnandet av service och stöd i bostaden bör personen det berör höras.

Det egna hemmet är en vanlig bostad där man lever sin egen vardag och tillbringar tid med människor som är viktiga för en själv. Stödet för boende är ett hjälpmedel som vid behov gör det möjligt att bo i det egna hemmet. Ett gott boende för personer med funktionsnedsättning förutsätter

- att personens självbestämmanderätt förverkligas
- att individuella önskemål och behov prioriteras
- att alternativ i anslutning till vanligt boende används
- flexibelt och mångsidigt stöd i hemmet
- att uppmärksamhet fästs vid tillgängligheten till närmiljöer och närtjänster

Under åren 2017–2019 finansierade och genomförde ARA tillsammans med bl.a Kehitysvoimallii **projektet #påhemvägen**, där det för unga med särskilda behov utvecklas mångsidiga boende- och servicelösningar som möjliggör att deras resa mot ett eget hem och ett självständigt liv kan börja. Raseborg deltog i projektet. Med förändringsprojektet #påhemvägen strävade man efter att påverka ungdomarnas liv och ge dem större frihet över och ansvar för det egna boendet. Den grundläggande utgångspunkten för projektet var artikel 19 i FN:s funktionshinderkonvention, enligt vilken personer med funktionsnedsättning har rätt att välja var och med vem

de bor. I projektet #påhemvägen utfördes både strategiskt arbete och konkreta åtgärder vidtogs i samarbete med representanter för olika förvaltningar i pilotkommunerna i syfte att bygga upp bostadsnätverk för enstaka, utspridda bostäder. Bostadsnätverket utformas på ett sådant sätt att det stöd och den hjälp den unga personen behöver finns nära och erbjuds kostnadseffektivt. Enligt Miljöministeriets utredning om kostnader för boendelösningar för klienter inom psykiatrisk rehabilitering, kan man i vanliga bostäder ordna mångsidigt stöd kostnadseffektivt. Besparingar uppstår om man avstår från boendestöd som är alltför omfattande i förhållande till behoven.

3.2.3. Boende för rehabiliteringsklienter inom mental- och missbrukarvården

Boendestöd ordnas med stöd av socialvårdslagen för personer som behöver stöd för självständigt boende eller för att flytta till självständigt boende. Med boendestöd avses stödjande av boende genom social handledning och annan socialservice. Boendestöd enligt socialvårdslagen innebär inte endast lite hjälp någon gång per vecka, också i fråga om boendestöd ska servicen ordnas enligt personens individuella behov. Det viktigaste är att tjänsterna kan främja tillväxten av en persons psykiska välbefinnande, funktionsförmåga och personlighet samt förebygga, bota och lindra psykiska sjukdomar och andra mentala störningar på det sätt som mentalvårdslagen förutsätter av tjänsterna.

I Raseborg ansvarar social- och hälsovårdsväsendets avdelning för hälsotjänster för boendeservicen för rehabiliteringsklienter inom mentalvården. Boendeservice köps enligt behov av privata serviceproducenter. Inom boendeservicen för rehabiliteringsklienter inom mentalvården rehabiliteras de boende i egen takt, på ett service- och stödhem eller i en stödbostad.

Såväl för rehabiliteringsklienter inom mentalvården som för rehabiliteringsklienter inom missbrukarvården stöds boende hemma i enlighet med den individuella vårdplanen och stöd ges genom individuella diskussioner, gruppverksamhet och hembesök. Stödboende för rehabiliteringsklienter inom missbrukarvården köps enligt behov av privata serviceproducenter. Till stödboende styrs klienter som har behov av stöd i sin livskompetens. Klienten förbinder sig till rusmedelsfritt boende.

Stödboende är tidsbundet boende.

3.2.4. Andra specialgrupper inom boende

Bostadsrelaterade utmaningar kan vara bostadslöshet eller hot om bostadslöshet, växande hyresskuld eller höga boendeutgifter. De faktorer som mest påverkar kvinnors/familjers bostadslöshet eller hot om bostadslöshet är problem med ekonomi och skulder, våld eller hot om våld, rusmedel, äktenskapsskillnad/bo-skillnad samt psykiska problem.

3.2.5. Specialgruppernas behov i framtiden

Den grundlagsenliga jämställdheten och jämlikheten bör utgöra utgångspunkten när boendeformer utvecklas för grupper med särskilda behov. Dessutom ska klientorientering och mångfald i boendet beaktas. För att både bostadsbeståndet och miljön ska beakta personer som har svårt att röra sig ska följande beaktas när boende planeras

- den byggda miljön har planerats så att den är tillgänglig och fungerande
- det finns tillräckligt med tillgängliga och fungerande bostäder

Som stöd för kommuninvånarnas boende vore det bra om kommunen kunde erbjuda boenderådgivning. Boenderådgivning är en relativt förmånlig stödform för dem som haft boendeproblem. En boenderådgivare kan hjälpa bland annat i följande frågor:

- svårigheter att betala hyran
- hot om vräkning
- ansökan om stöd och förmåner i anslutning till boendet
- ifyllande av bostadsansökan
- andra utmaningar i anslutning till boende.

Boenderådgivning är i allmänhet kortvarig handledning och rådgivning med låg tröskel. Det huvudsakliga målet för boenderådgivningen är att trygga boende i alla situationer. Med boenderådgivningen strävar man efter att förhindra uppkomsten av hyresskuld och förebygga vräkning. Till bostadsrådgivarnas samarbetsnätverk hör bl.a. hyreshusbolag, disponenter, social - och hälsovårdsväsendet, organisationer, församlingar, boendetjänster, Folkpensionsanstalten och utskökningsmyndigheten.

Både när det gäller äldre personers boende och personer som behöver särskilt stöd är målet också nationellt att stödja självständigt boende. När det gäller resurserat boende för äldre sattes som nationellt mål att 95 % av dem som fyllt 75 år bor hemma och ca 5 % inom ramen för resurserad boendeservice. För att målet ska nås krävs det att såväl servicen som boendet utvecklas. För att målet ska nås krävs det att de tjänster som tillhandahålls i hemmet är tillräckliga och högklassiga, men också att det finns tillräckligt med bostäder till rimligt pris i närheten av servicekoncentrationerna.

Finansieringen från samhället klarar inte av en fortsatt passiv verksamhetsmodell för äldreomsorg så som den ser ut nu och finansieringen kan inte öka i takt med att antalet äldre ökar. Rehabilitering är ett centralt medel för att främja de äldres funktionsförmåga, livskvalitet och möjligheter att klara sig hemma. (Hussi, Mäkinieni, Vauramo: Ikääntyvä väestö ja toimintakyvyn ylläpito, 2017)

3.3. Invånarenkät

Under våren 2020 genomfördes en invånarenkät i samarbete med arbetsgruppen för Raseborgs välfärdsberättelse och plan. Syfte med enkäten var att ta reda på vilka faktorer som bidrar till kommuninvånarnas trivsel samt ge en möjlighet till kommuninvånarna att berätta vad som staden kan göra för att förbättra trivseln.

Enkäten var öppen att besvara under tiden 24.2-9.3.2020. Information om enkäten och länken för att besvara enkäten sattes ut på staden hemsida och Facebook-sida, pressinformation skickades också ut till andra medier.

Arbetsgruppen för det bostadspolitiska programmet ställde frågor om boendet nu och i framtiden. Arbetsgruppen för välfärdsberättelsen och planen utformade frågan om trivsel. Totalt var frågornas antal 12 st.

Frågan om trivselfaktorer var enkätens sista fråga, den löd: "Följande faktorer gör att jag trivs med att bo i Raseborg. Välj 1–5 alternativ". Det fanns uppräknat 26 olika faktorer att välja mellan, och anvisningen var att välja 1–5 av dem. Ifall det inte fanns lämpliga faktorer kunde man svara på frågan "Vad borde staden utveckla för att förbättra min välfärd och boende i staden? Svaren skrevs i ett öppet svarsfält.

På enkäten svarade 891 personer. På den öppna frågan om vad som påverkar trivseln svarade 589 personer och förslagen var många fler än det.

Som bakgrundsfakta kan nämnas att 71% av dem som besvarade hade svenska som modersmål, 28% finska, 1% annat. 72% av dem som svarade var kvinnor, 27% män, 1% vill inte besvara frågan om kön. Den största åldersgruppen som besvarade enkäten var invånare i åldern 46–65 år. Näststörst var gruppen i åldern 32–45 år och tredje störst var åldersgruppen 66–79 åringar.

Enkäten räknade upp nio olika bostadsområden men gav även möjlighet att namnge andra bostadsområden.

	n	Procent
Karis	262	29.4%
Ekenäs	341	38.27%
Pojo	66	7.41%
Svartå	16	1.79%
Fiskars	17	1.91%
Billnäs	31	3.48%
Snappertuna	25	2.81%
Bromarv	43	4.83%
Tenala	57	6.4%
Annat:	33	3.7%

Tabell 17. Bostadsområden för dem som besvarade invånarenkäten våren 2020 (Raseborg)

81% av de som besvarade enkäten hade bott mer än 10 år i staden. Av de angivna 26 alternativen var "Nära till naturen" är det som var populärast i alla åldersgrupper. Vid jämförelse av de 10 populäraste i faktorerna i varje åldersgrupp märker man att följande sex finns med i dem alla: Nära till naturen, havsnära boende, service på eget modersmål, nära till tjänster som erbjuds av företag, tillgång till hälso- och sjukvård och möjlighet till friluftsliv.

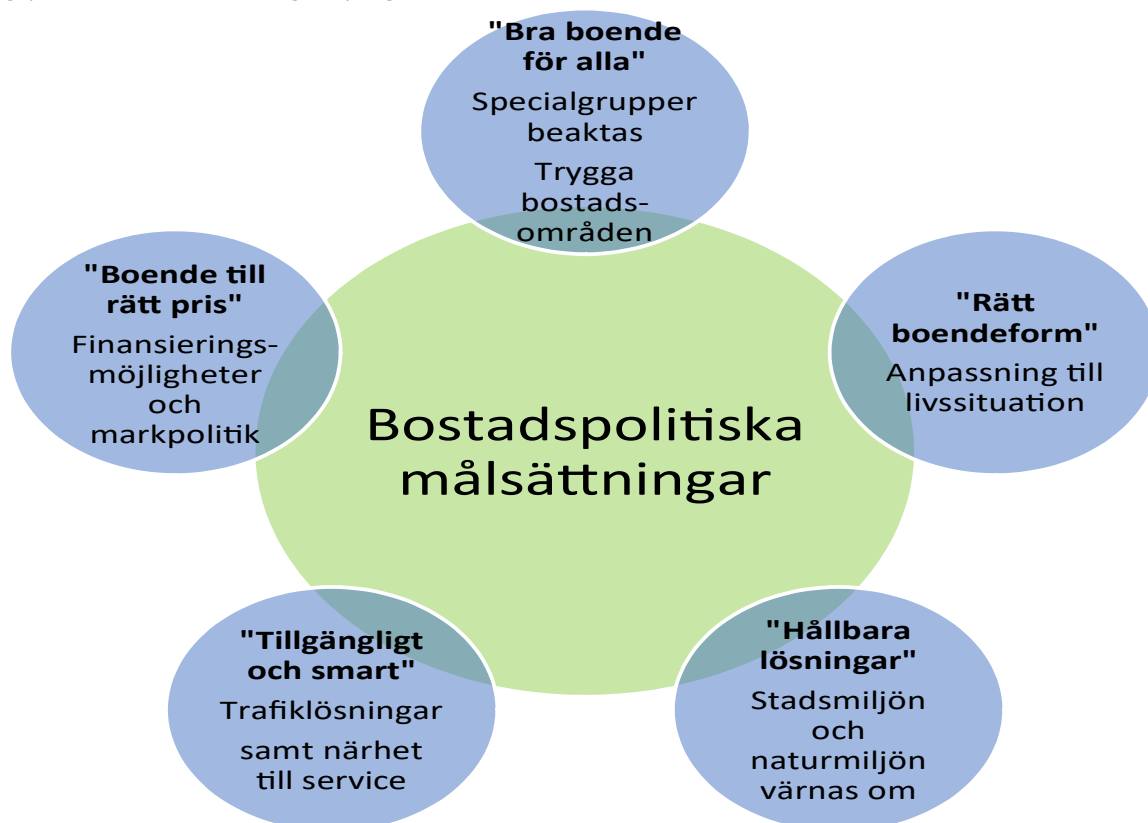
I svaren på den öppna frågan Vad borde staden utveckla för att förbättra min välfärd och boende i staden? har 589 personer berättat kortfattat eller mer ingående om en mängd olika saker som staden borde utveckla. I en del fall föreslogs sådant som staden inte kan besluta om men största delen av svaren är konstruktiva förslag och åsikter om vad staden kan och borde göra.

De teman som togs upp mer eller mindre i alla åldersgrupper i de öppna svaren är kollektivtrafik, både inom kommunen och pendlingstrafik utanför kommunen samt lätttrafikleder, sjukvården speciellt sjukhusets jourverksamhet samt tillgänglig hälso- och sjukvård i hela kommunen, service för äldre i hemmen och olika boendeformer för äldre, utbildningsfrågor såsom byskolorna framtid och skolbyggnadernas skick. Ytterligare betonades vikten av stadens stöd till och samarbete med företag för att främja sysselsättningen samt behovet av fullgod service på finska till den finskspråkiga befolkningen. Åtgärder för att förbättra tryggheten i Pojo centrum togs upp i många svar.

4. Det bostadspolitiska programmet åtgärder för åren 2022 - 2025

4.1. Bostadspolitiska målsättningar

Utgångspunkten för målsättningar i programmet illustreras i bilden nedan:

Figur 11 Bostadspolitiska målsättningar (Raseborg)

- **"Bra boende för alla"**

Målet är att alla i Raseborg ska kunna bo bra så att begränsningar i funktionsförmågan och andra specialbehov inte begränsar personens möjligheter till ett självständigt liv. Boendemiljöerna ska också vara trygga såväl fysiskt som socialt.

I artikel 19 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning definieras rätten för personer med funktionsnedsättning att leva självständigt och vara en del av samhället:

- Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att på samma villkor som andra välja sin bostadsort och var och med vem de vill leva.
- Personer med funktionsnedsättning ska ha tillgång till olika former av samhällsservice både i hemmet och inom särskilt boende och till annan service, bl.a. sådant personligt stöd som är nödvändigt för att stödja boende och deltagande i samhället och för att förhindra isolering och avskildhet från samhället.

Det är viktigt att stödja äldre personers boende hemma både med tanke på den åldrande befolkningen och med tanke på samhället. Detta hänger ihop med invånarnas önskemål och självbestämmanderätt samt en kostnadseffektiv servicestruktur. Det behövs såväl renovering av befintliga bostäder för att göra dem tillgängliga och trygga som nyproduktion av bostäder med olika alternativ som lämpar sig för äldre. Dessutom är det viktigt att utveckla boendemiljöerna så att de blir åldersvänliga, eftersom det underlättar äldre människors rörlighet och tillgången till service samtidigt som välfärd och samhörighet stöds. (Miljöministeriet: Åtgärdsprogram för äldres boende 2020–2022)

Den ökade ojämlikheten olika områden emellan och det faktum att problem koncentreras till vissa områden skapar social otrygghet som kan återspeglas i miljön t.ex. i form av oroligheter och brott. Invånarna får inte hamna i en oskäligt ojämlik ställning på grund av bostadsområde. Samhället och dess olika delar behöver utvecklas som en helhet. Det är viktigt att alla har tillgång till en god livsmiljö. Genom planering av den byggda miljön kan man sträva efter att främja positiva möten och tolerans mellan människor och förebygga att problem koncentreras. Den byggda miljön kan för sin del främja grundtryggheten och goda levnadsförhållanden. När dessa är i skick är det lättare att uppleva sig som medlem av gemenskapen och förbinda sig till dess värderingar. Genom planeringen av den byggda miljön påverkas ofta dessa frågor indirekt. Metoderna är inga snabba lösningar, ibland syns effekterna först på lång sikt. (Hirvola: Turvallinen kaupunki, näkökohtia rakennetun ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen.)

Den sociala tryggheten förbättras genom möjligheten att delta i livet i gemenskapen och påverka den egna och gemensamma livsmiljön. Goda erfarenheter av delaktighet och interaktion med andra skapar trygghet, minskar fördomar och stärker förtroendet för andra människor och samhället. Det är också viktigt för människor att få höra till. Behovet att tillhöra en grupp kan tillgodoses till exempel i arbetet, i hobbyer eller i boendegemenskapen. Det är viktigt att uppleva delaktighet både inom den egna gemenskapen och i hela samhället. Delaktigheten skapar en känsla av trygghet och förpliktar samtidigt till att ta ansvar för samhället, miljön och andra människor. (Hirvola: Turvallinen kaupunki, näkökohtia rakennetun ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen.)

- **"Boende till rätt pris"**

Staden idkar en aktiv mark- och planläggningspolitik för att skapa en tillräcklig reserv av tomter i första hand på stadens egen mark. I planändringssituationer ingår staden markanvändningsavtal i samband med vilka staden kommer överens om villkor som främjar bostadspolitikens genomförande (t.ex. bostadstyp, tidtabeller, övriga villkor för genomförandet). Utöver tomter för bostäder i bolagsform tillhandahåller staden en tillräcklig och mångsidig planreserv för småhustomter i tätorterna och i servicebyarna. Staden upprätthåller ett tillräckligt utbud av egna hyresbostäder tätorternas absoluta centrum. Staden nyttjar möjligheten till momsavdrag på investeringar, som resulterar i en lägre hyresnivå mot kunden. Staden samarbetar aktivt med olika instanser som dels finansierar dels stöder olika former av boende (stiftelser, ARA).

- **"Rätt boendeform"**

Målet är att det ska finnas möjligheter till rätt boendeform i människors olika livssituationer. Det ska finnas ett mångsidigt och kvalitativt utbud av bostäder för bl.a pendlare, studerande på annan ort, kortvarig arbetskraft på orten, personer som bor på orten i andrahandsbostad eller i kombination av fast och fritidsboende, enpersonshushåll, personer med olika behov av stöd, mm. Vid nyproduktion eftersträvas mångsidiga boendeformer där olika behov och målgrupper beaktas i samma boendehelhet.

- **"Tillgängligt och smart"**

Staden främjar genom sina åtgärder möjlighet till pendling. Staden levererar service mobilt och med hjälp av digitaliseringen. Servicen placeras i stadens olika delar i enlighet med servicenätsutredningen. Kollektivtrafiktjänster anpassas efter behoven.

- **"Hållbara lösningar"**

I fråga om de byggnader/fastigheter som produceras eftersträvas en resurssmart minskning av miljöbelastningen. I de fastigheter som staden producerar ska kostnadseffektiva ombyggnadsmöjligheter beaktas vid dimensioneringen av stomkonstruktioner samt i fråga om lätta byggnadsdelar. Flexibla ombyggnadsmöjligheter möjliggör senare funktionella ändringar i byggnaden och detta beaktas bl.a. genom flexibilitet i konstruktionssystemet, centralisering av kanalerna för husteknik, repetitiva lägenheter samt modularitet.

Redan vid planeringen av byggnader strävar man efter att driftskostnaderna för byggnaderna hålls på en skälig nivå under hela deras livscykel, vilket uppnås genom att man i byggnaderna använder nya energieffektiva tekniska lösningar. Samtidigt ska byggnaderna kunna hållas i användbart skick så länge som möjligt till skäliga kostnader endast med hjälp av ytrenoveringar och förnyande av byggnadsdelar och system. Detta uppnås genom att välja bl.a. på lång sikt kostnadseffektiva byggnadsmaterial.

4.2. Åtgärder

I tabellen nedan sammanställs de åtgärder genom vilka den bostadspolitiska situationen i Raseborg utvecklas under de kommande åren. Utöver åtgärderna anges i tabellen åtgärdernas innehåll, vilket organ som ansvarar för dem samt tidtabellen för dem.

Tabell 18. Bostadspolitiska åtgärder 2022–2025 (Raseborg)

ÅTGÄRD	INNEHÅLL	ANSVARSORGAN	TIDTABELL
Lägesanalys och utvecklingsplan för kommunala hyresbostäder i Raseborg	En överföring av de hyresbostäder som är i kommunens utrymmesförvaltnings besittning till ett separat hyresbostadsbolag utreds. Det är sannolikt både funktionellt och ekonomiskt lönsammare att upprätthålla och utveckla hyres-	Tekniska sektorn Raseborgs hyresbostäder Ab	1.1.2023 (Fmge 6.6. 2022 § 60)

	<p>bostadsbeståndet via ett separat bolag som koncentrerar sig på hyresbostäder.</p> <p>De ekonomiska och funktionella konsekvenserna av en överföring av bostadsbeståndet har utretts under år 2021-2022. I samband med utarbetandet av stadens fastighetsstrategi har det inrättats en fastighetsportfölj där det för fastighetsbeståndet har fastställts grunder för det interna hyresbeståndet. När det gäller hyresbostäder finns det en separat fastighetsportfölj där eventuella objekt som ska flyttas placeras.</p>		
Spetsprojekt i Ekenäs och Karis centrumområden för hyresbostäder	<p>Spetsprojektet för de kommande verksamhetsåren är den enhet för resurserat boende som ska byggas i Ekenäs samt hyresbostäder för grupper med särskilda behov. Under år 2021 har projektets totala konsekvenser utretts. Beslut om genomförande av projektet fattas när projektplanen och kostnadskalkylen har färdigställts.</p> <p>I Karis centrum finns höghustomter som ägs av kommunen och på vilka hyresbostäder för olika invånargrupper kan anvisas.</p> <p>Hyresbostäder för olika invånargrupper (t.ex. äldre personer, ungdomsbostäder) i närheten av Ekenäs och Karis centrum kan alltså förverkligas utifrån den nuvarande detaljplanlagda tomtreserven.</p>	<p>Tekniska sektorn Social- och hälsovård/ vårdförbättringsområdet</p> <p>Hyreshusbolaget Fab Karis Hyresbostäder utreder möjligheten att förverkliga hyresbostäder både i Ekenäs och Karis. En projektplan bör uppgöras för förverkligande av nya hyreshus under de närmaste åren.</p>	2022 →
Utarbetande av en utvecklingsbild för markanvändningen	Utarbetandet av en utvecklingsbild för markanvändningen inleds. Centrala teman: Boende på landsbygden, service på landsbygden och i glesbygden, tillgång till kommunalteknik osv.	Tekniska sektorn	2022 → 2023
Möjligheten att erbjuda boenderådgivning utreds	<ul style="list-style-type: none"> - definiering av uppgift och arbetsbild - placering i organisationen - kostnad och finansiering 	<p>Social- och hälsovård/ vårdförbättringsområdet</p> <p>Raseborgs hyresbostäder Ab</p>	2022

<p>En kommunikationsplan med tre huvudmålsättningar för främjandet av målsättningarna i det bostadspolitiska programmet görs upp</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marknadsföring för att befrämja inflyttning och uthyrning av stadens bostäder 2. Utvecklingskommunikation om hur åtgärderna i programmet framskrider. Detta främjar öppenhet och ökar förståelsen för stadens verksamhet 3. Kommunikation som främjar trygghet och välmående inom olika bostadsområden. Målsättningen är att öka delaktigheten genom att höra invånare och ta dem med i utvecklandet at sin näromgivning. 4. Fab Karis Hyresbostäder ändrar namnet till 'Fab Raseborgs hyresbostäder', för att bättre beskriva rollen som hyresbostadsaktör inom hela staden. 	<p>Alla sektorer Raseborgs hyresbostäder Ab Kommunikationsenheten</p>	<p>2022 →</p>
--	---	---	---------------

5. Uppföljning

Det bostadspolitiska programmet följs upp årligen. De för åtgärderna ansvariga organen/personerna rapporterar varje år i december till stadsstyrelsen om hur åtgärderna har framskridit. Programmet uppdateras nästa gång år 2024 med beaktande av de ändringar som välfärdsområdet har medfört. Uppdateringarna och ändringarna godkänns av fullmäktige.

6.

Källor

Ammattibarometri

<https://www.ammattibarometri.fi/vertailu.asp?vuosi=19ii&kieli=sv&maakunta=&tetoimistot=Raasepori>

Grönfors, Sannariikka: Suullinen tiedonanto (LU sote-hanke, HYTE-projektin projektipäällikkö) 2.8.2021

Hirvola, Aino: Turvallinen kaupunki, näkökohtia rakennetun ympäristön suunnitteluun ja toteutukseen. Suomen ympäristö 4/2016

Hussi, Esko; Mäkiemi, Esa; Vauramo, Erkki: Ikääntyvä väestö ja toimintakyvyn ylläpito. Kunnallisan alan kehittämissäätö, 2017

Kuntaliitto: Kuntien tehtävät tulevaisuudessa

<https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2017/mita-kunta-tekee-sote-ja-maakuntauudistuksen-jalkeen>

STM: HYTE-lainsäädäntö

<https://stm.fi/hyvinvoinnin-edistaminen/lainsaadanto>

SHVK Sähköinen hyvinvointikertomus

<https://hyvinvointikertomus.fi/>

THL: HYTE-kerroin

<https://thl.fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointijohtaminen-kunnassa/hyte-kerroin-kannustin-kunnille>

Tilastokeskus: Väestöennuste

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/table/tableViewLayout1/

Ympäristöministeriö: Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelma vuosille 2020–2022

Tabeller

Tabell 1 Förändringar i invånarantalet i Raseborg (antal) åren 2008–2018 (Statistikcentralen) (https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2) Födelseöverskott)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_muutl/statfin_muutl_pxt_11ae.px/table/tableViewLayout1/) Övrig statistik)
(Förhandsuppgifter om ändringar i befolkningen 2019, Statistikcentralen)

Tabell 2 Olika åldersgruppers andel av befolkningen i Raseborg (%) åren 2008–2018 (Statistikcentralen) (https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2)

Tabell 3 Tätortsgraden (%) i Raseborg åren 2008–2018 (Statistikcentralen) (https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2)

Tabell 4 Inflyttning, utflyttning och flyttningsvinst/-förlust mellan kommuner samt flyttning inom kommunen i Raseborg åren 2008–2018 (Statistikcentralen) (https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2) Flyttningsvinst/-förlust mellan kommuner)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_muutl/statfin_muutl_pxt_11ae.px/table/tableViewLayout1/) Inflyttning och utflyttning mellan kommuner samt flyttning inom kommunen)
(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_muutl/statfin_muutl_pxt_11a7.px/table/tableViewLayout1/) Invandring, utvandring och nettovandring)

(Förhandsuppgifter om ändringar i befolkningen 2019, Statistikcentralen)

Tabell 5 Den demografiska försörjningskvoten i Raseborg och hela landet 2008–2018 (Statistikcentralen) (http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/table/tableViewLayout1/)

Tabell 6 Den ekonomiska försörjningskvoten i Raseborg och hela landet 2008–2018 (Statistikcentralen)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/table/tableViewLayout1/)

Tabell 7 Andelen utländska medborgare av befolkningen (%) i Raseborg och i hela landet 2008–2018 (Statistikcentralen)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/table/tableViewLayout1/)

Tabell 8 Pendlare i Raseborg 2019 (Eazybreak)

Tabell 9 Andelen arbetsplatser inom olika branscher (%) i Raseborg 2008–2018 (Statistikcentralen)(https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2)

Tabell 10 Antalet sysselsatta arbetstagare som bor i Raseborg (antal), sysselsättningsgraden (%), andelen personer som arbetar i sin hemkommun (%), andelen arbetslösa av arbetskraften (%) 2008–2018 (Statistikcentralen)

(https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2)

Tabell 11 Antal familjer och bostadshushåll i Raseborg 2008–2018 (Statistikcentralen) (http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_asu_asas/statfin_asas_pxt_116b.px/table/tableViewLayout1/ Ensamboende https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2 Övriga)

Tabell 12 Andelen bostadshushåll som bor i radhus och småhus samt hyresbostäder (%) i Raseborg 2008–2018 (Statistikcentralen) (https://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kuntien_avainluvut/Kuntien_avainluvut_2019/kuntien_avainluvut_2019_aikasarja.px/table/tableViewLayout1/?rxid=444223df-f91c-4479-891f-5dcd50b983d2)

Tabell 13 Specialgrupper inom boende i Raseborg år 2020 (Raseborg)

Tabell 14 Bostads- och vårdplatsbeståndet för äldre i Raseborg oktober 2021 (Raseborg)

Figurer

Figur 1 Schema över kommunstrategins förverkligande (Raseborg)

Figur 2 Raseborgs befolkningsprognos fram till år 2040 (Statistikcentralen) (http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/table/tableViewLayout1/)

Figur 3 Befolkningsprognosen för Raseborgs ekonomiska region (Hangö, Ingå, Raseborg) fram till år 2040 (Statistikcentralen)

Figur 4 Befolkningsprognosen per åldersgrupp i Raseborg 2020–2040 (Statistikcentralen)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/chart/chartViewLine/)

Figur 5 Befolkningens fördelning enligt ålder och kön 2008 (Statistikcentralen)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/chart/chartViewPopulationPyramid/)

Figur 6 Befolkningens fördelning enligt ålder och kön 2018 (Statistikcentralen) (http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/chart/chartViewPopulationPyramid/)

Figur 7 Befolkningens fördelning enligt ålder och kön, prognos 2040 (Statistikcentralen)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/chart/chartViewPopulationPyramid/)

Figur 8 Befolkningsprognos år 2019 för 0-åringar i Raseborg 2020, 2025, 2030, 2035 och 2040 (Statistikcentralen) (http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/chart/chartViewLine/)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/chart/chartViewLine/)

Figur 9 Befolkningsprognosen för äldre i Raseborg 2020–2040 (Statistikcentralen)(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/table/tableViewLayout1/)

(http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vrm_vaenn/statfin_vaenn_pxt_128v.px/table/tableViewLayout1/)

Figur 10 Utvecklingen av behovet av vård dygnet runt för äldre: prognos för 2020, 2025, 2030, 2035 och 2040 (Raseborg)

Figur 11 Bostadspolitiska åtgärder (Raseborg)

Bilaga

Sammanställning av stadens hyresbostäder

STADENS HYRESBOSTÄDER I RASEBORG				01.04.2018.	22.1.2020 1.			
Namn, adress	Byggn. år	Antal bost.	Hyra ca €/m2/mån.	Anmärkningar				
KARIS				De flesta hyror har 2019 höjts med ca 2 %.				
Hus i bolagsform								
Fab Karis hyresbostäder (9 hus, varav ett i Stenåker, Pojo) :				Befriat från aravabegränsningar				
Björknäver 2 Tallmogatan 8, 10300 Karis	1972	36	10,30	Höghus, IV vån. ej hiss.				
Granbarr Tallmogatan 12, 10300 Karis	1973	37	10,30	Höghus, IV vån. ej hiss.				
Landsbro 2 Katarinagränd 1, 10300 Karis	1979	21	10,00	Radhus. Pensionärsbostäder. Ändr. gjorts i en del för rörelsehämmade.				
Orren Orrgränd 1, 10300 Karis	1977	30	10,30	Höghus, IV vån. ej hiss. Några bost. i marknivån.				
Ugglan Orrgränd 2, 10300 Karis	1978	27	10,30	Höghus, IV vån. ej hiss.				
Svartå 1 Valhallavägen 8, 10360 Svartå	1973	10	8,30	Radhus.				
Svartå 2 Valhallavägen 10, 10360 Svartå	1980	10	8,60	Radhus.				
Tranan Lomgränd 1, 10300 Karis	1983	46	10,00	Höghus, II vån. ej hiss. Tre bost. byggda för rörelsehämmade, tio andra i marknivån.				
Fab Dönsby (7 hus, varav ett i Pojo)				Aravabegränsningar				
Lingonsvatro Kilavägen 30, 10300 Karis	1990	15	11,20	Höghus, III vån. ej hiss. Fem bost. i marknivån.				
Nejlikan Kyrkogatan 24(A-E) - 26(F-H), 10300 Karis	1993	17	11,20	Tvåvån. radhus, ej hiss. Sex bost. i marknivån.				
Dönsbyvägen Strömkarlsgränd 1, 10300 Karis	1991	41	11,20	I-II-vånings radhus, ej hiss. 24 bost. i marknivån, ändr. gjorts i några för rörelsehämmade.				
Lövkulla Strömkarl Strömkarlsgränd 7(A-E) - 8(F-G), 10300 Karis	1987	34	11,20	I - II-vånings radhus, ej hiss. 15 bost. i marknivån.				
Knattegården Ungdomsvägen 2, 10360 Svartå	1990	10	8,60 +uppvärmn. +vattenavg.	Radhus.				
Ljunghed Ljunghedsvägen 1, 10360 Svartå	1991	10	8,60 +uppvärmn +vattenavg.	Radhus.				
Fab Bäljarspark Orrgränd 4, 10300 Karis				1982	18	9,70	Aravabegränsningar Höghus, III vån. ej hiss.	
Totalt i bolagsform		362						
DIREKT ÄGDA, FRITT FINANSIERADE				FRITT FINANSIERADE				
Valhallavägen 2, 4 o. 6, 10360 Svartå		13	8,90 - 10,00	Radhus. Pensionärsbostäder				
Valhallavägen 6, 10360 Svartå	2007	4	10,00 +vattenavg.	Radhus.				
Karis seniorhus, Köpmansgatan 26	2016	25	13,00	Seniorbostäder. Höghus, IV vån. med hiss.				
Felix Froms gata 6, 10300 Karis	1994	20	11,00 - 12,00 trygghetstel. ingår i hyran	Seniorbostäder. Några bost. anpassade för rullstolsbundna. Höghus, III vån. med hiss.				
Ekenäsvägen 64, 10300 Karis		7	10,00	Radhus.				
Totalt direkt ägda		69						
TOTALT I KARIS		431						

Namn, adress	Byggn. år	Antal bost.	Hyra ca €/m2/mån.	2. Anmärkningar
POJO				
Hus i bolagsform				Befriat från aravabegränsningar
Fab Pojovägen Pojovägen 3, 10420 Skuru	1973	63	8,00 - 10,50	Höghus, III vån. tre trapphus av åtta har hiss.
Fab Karis hyresbostäder (9 hus, varav 8 i Karis) : Koskenkylänraitti Stenåkersvägen 8, 10300 Karis	1981	30	10,70	Befriat från aravabegränsningar. Höghus, III vån. ej hiss.
Fab Dönsby (7 hus, varav 6 i Karis)				Aravabegränsningar
Gumnäsvägen 2 10420 Skuru	1992	25	10,60 - 11,00	Höghus, II vån. ej hiss.
Totalt i bolagsform		118		
DIREKT ÄGDA, FRITT FINANSIERADE				FRITT FINANSIERADE
Fiskars, pensionärsbostäder Storkiskovägen 3, 10470 Fiskars	1982	15	10,00	Radhus. Pensionärsbostäder. En del ombyggda för rörelsehämmande.
Solgläntan, pensionärsbostäder Mariavägen 22, 10420 Skuru	1960	17	11,00	Radhus. Pensionärsbostäder.
Billnäs pensionärsbostäder Forsbyvägen 35, 10330 Billnäs	1964	22	9,00	Radhus. Pensionärsbostäder. Saknar egen dusch.
Mariavägen 18, 10420 Skuru		10	12,00	Seniorbostäder i samband med Mariahemmet. Höghus, II vån. finns hiss
Totalt direkt ägda		64		
TOTALT I POJO		182		
EKENÄS				
Hus i bolagsform				
Fab Jägarbacken Linneavägen 21, 10650 Ekenäs	1967	8		8 av tot.20. Sköts av OP-Filia Ab. Staden äger höghuset tills. med HNS. Delvis aravabegränsningar.
Totalt i bolagsform		8		
DIREKT ÄGDA, FRITT FINANSIERADE				FRITT FINANSIERADE
Ekgränd 4, 10600 Ekenäs		30	11,00	Pensionärsbostäder. Radhus med ettor. Ändr. gjorts i en del för rörelsehämmande.
Österbyvägen 53, 10620 Högbäcka		15	10,00 -11,00	Pensionärsbostäder. Radhus med ettor. Ändr. gjorts i en del för rörelsehämmande.
Vättilaxvägen 24, 10570 Bromarv		8	10,00	Pensionärsbostäder. Radhus med ettor.
Totalt direkt ägda		53		
TOTALT I EKENÄS		61		
TOTALT				
Karis		431		
Pojo		182		
Ekenäs		61		
TOT. BOSTÄDER I RASEBORG		674		
Enstaka bostäder i skolor m.fl., ca 30 st, är inte medräknade.				